İŞKUR

ANTALYA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

ANTALYA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2016

YAZARLAR

Zahide YILMAZ -İstatistikçi
Medine ATEŞ –İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Antalya ülkemizin en fazla nüfusa sahip beşinci büyük şehridir. Bununla birlikte, tarihi güzellikleri, doğası ve kültürel zenginliği ile her yıl yerli ve yabancı milyonların ziyaret ettiği bir cazibe merkezidir. Bu cazibe neticesinde, turizmden tarıma, sanayiden ticarete, halen devam eden çok hızlı bir gelişme gösteren ilimiz, hâlihazırda dinamik bir iktisadi kapasite ve potansiyele sahiptir.

Antalya'nın sahip olduğu potansiyel ve dinamizmi, dünyadaki hızlı küreselleşme ve bilgi teknolojilerindeki baş döndürücü gelişmelerle birlikte değerlendirmek ve buna göre çalışmak bir gerekliliktir. Bu noktada karşımıza çıkan ve şehrimizin de en başta gelen sorunlarından biri, elbette işsizliktir.

İşsizlik sorunu, gelişmişlik durumu her ne olursa olsun, tüm ülkelerin en önemli sorunu olarak karşımıza çıkmaktadır. Toplumsal ve bireysel bağlamda sosyo-ekonomik, psikolojik sorunların kaynağı olan işsizlik, mücadele edilmesi önem arz eden bir kavramdır. Ülkemizde bu manada çalışmalar devam etmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde işgücü piyasası politikaları oluşturulmakta; bu politikalar oluşturulurken de istatistikî veriler göz önünde bulundurulmaktadır. Tabi ki, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını yerinde ve gerçekçi şekilde tespit edebilmek ve piyasanın meydana gelebilecek ihtiyaçlarını anlamlı şekilde belirleyebilmek için işgücü piyasası analizleri çok büyük öneme sahiptir. İşte bu noktada, üstlenmiş olduğu istatistikî rol sayesinde İŞKUR, İşgücü Piyasası analizleri yapmayı ve yorumlamayı kendisine görev edinmiş olup, kamuoyuna bu noktada en titiz şekilde hizmet sunmaya devam etmektedir.

Araştırmanın içeriğine bakıldığında piyasa ihtiyaçlarına etkin ve de verimli bir şekilde cevap verebilecek bilimsel metodolojiyle hazırlanmış olduğu, verilerin isabetli karar, doğru politika oluşturmada yarar sağlayacak niteliğe sahip olduğu görülmektedir.

İnanıyorum ki bu rapor, şehrimizin istihdam politikalarını belirlerken bizlere ışık tutacak ve yerinde ve sağlıklı projeleri hayata geçirmemizi kolaylaştıracaktır. İstihdamı artırıp, işsizliği azaltmada, mesleki eğitim faaliyetlerinin etkinliğini sağlamada, eğitimin işgücü piyasası ile uyumunu sağlamada katkı sağlayacak niteliktedir.

Bu inançla, başta İŞKUR Antalya İl Müdürlüğümüz olmak üzere, İşgücü Piyasası Analiz Raporunda emeği geçen tüm paydaşlara teşekkür eder; çalışmanın Antalya ve Türkiye'ye yararlı olmasını temenni ederim.

Münir Karaoğlu
Antalya Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), 2007 yılından bu yana ulusal istihdam politikaları oluşturmak, yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarının etkin ve verimli olmasını sağlamak, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerini hayata geçirmek amaçlarından hareketle işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır.

İşgücü piyasasının iş arayanlar gibi vazgeçilmez bir diğer aktörü olan işverenlerin sunmuş olduğu katkılar sayesinde mevcut durumun fotoğrafı tarafsız bir şekilde çekilmekte, hem geçmişte atılmış olan adımların bugüne olan yansıması değerlendirilebilmekte hem de piyasanın geleceği, amaca uygun şekilde planlanabilmektedir. Böylelikle iş arayan ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunan kurumumuz, faaliyetlerinde etki oranını günden güne artırabilmektedir.

Ülkelerin sahip oldukları işgücünün yapısı ve niteliği, iktisadi gelişimlerinin en temel göstergelerinden biridir. Ülkeler sahip oldukları insan kaynaklarını en etkin şekilde değerlendirip, planlayamazlarsa bazı sosyal ve ekonomik maliyetleri uzun vadede yüklenmek zorunda kalırlar. Bu açıdan bakıldığında istatistikî analizler ve veriler, işgücü piyasasına olan hâkimiyeti artırma özelliği ve gücü sağlamaktadır.

Gelişmekte olan tüm diğer ülkeler gibi Türkiye'de de işgücü piyasası ile ilgili sağlıklı ve güvenilir veri üretmek ve elde etmek önem arz etmektedir. Bu nedenle İşgücü Piyasası analizleri yapmayı ve yorumlamayı kendisine görev edinmiş olan İŞKUR, gerek ilgili kişi ve kuruluşlara gerekse kamuoyuna bu noktada en hassas şekilde hizmet sunmaya çabalamaktadır.

Kurumumuzun tüm birimlerinde görev yapan personellerin özverili ve gayretli çalışmaları sonucunda ortaya çıkan ve ciddi miktarda kamu kaynağı kullanılarak tamamlanan, İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçların; il düzeyinde işgücü piyasasının yapısını derinlemesine ortaya koyan, istihdam politikalarına yön veren ve bu bakımdan eşsiz bir kaynak olan İşgücü Piyasası Analiz Raporunun; tüm paydaşlara, iş arayan ve işverenlere, tüm sektör temsilcilerine ve akademik camiaya yararlı olmasını temenni ederim.

Veli TEKKANAT
Antalya Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ vii
GİRİŞ 1
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Kayıtlı İşsiz 4
Açık İşler 6
İşe Yerleştirmeler 7
Mesleki Eğitim Faaliyetleri 10
İşsizlik Ödeneği 11
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri verileri 15
Mevcut İstihdam 24
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 47
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
SONUÇ 61
KAYNAKÇA 64
EKLER 65
EK 1: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ 65
EK 2: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 72
EK 3: İL DÜZEYİNDE ZİYARET EDİLEN İŞYERİ SAYILARI 80
EK 4: ÖRNEKLEME YAPILAN İŞYERİ SAYILARI 82

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) ... 2
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015) ... 7
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları(2015) ... 9
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015) ... 10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015) ... 11
Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015) ... 12
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları ... 15
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 23
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 25
Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 27
Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 27
Tablo 13:En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 28
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 30
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 31
Tablo 16:Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 35
Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı ... 36
Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 37
Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması ... 39
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 40
Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 40
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı ... 41
Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 43
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 44
Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması ... 45
Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 46
Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler ... 47
Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 49
Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler ... 51
Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 53
Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri ... 54
Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 55
Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 56
Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 57
Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 57

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013) 3
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015) 5
Şekil 3:Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015) 6
Şekil 4:Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015) 8
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı 16
Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 17
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 18
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 18
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı 19
Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı 20
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 21
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 22
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu 24
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 26
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 29
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 31
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 32
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 32
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 33
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı 36
Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 37
Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 38
Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 48
Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı 50
Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 51
Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 52
Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 58
Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri 59

KISALTMALAR

EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
ISCED	Uluslararası Eğitim Sınıflandırma Standardı
ISCO	Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi
İBBS	Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması
İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYP	Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda, arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK' in rakamları ile İŞKUR' un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İl düzeyinde yayımlanan en son veri olan 2013 yılı verilerine göre Antalya ilinde İşgücüne Katılım Oranı yüzde 57,5; İstihdam Oranı yüzde 52,9 ve İşsizlik Oranı yüzde 7,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlarla birlikte Antalya ili; işgücüne katılma oranı ve istihdam oranı bakımından Türkiye ortalamasının üstünde bulunmaktadır. İşsizlik oranı bakımından da Türkiye ortalamasına göre daha iyi durumdadır. 2013 yılında Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 9,7 olarak gerçekleşmiştir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Antalya ilinde 2015 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 64 bin 502'dir. Bu sayının yüzde 48,5'i kadınlardan, yüzde 51,5'i de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı) ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde bulunmaktadır. 2015 yılında Antalya ilinde 67 bin 910 kişilik bir açık iş alınmış olup, kayıtlı İşsizlerde olduğu gibi ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almıştır. İşe yerleştirme rakamı ise 2015 yılında 27 bin 363 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 31,5'ini kadınlar, yüzde 68,5'ini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek Beden İşçisi (Genel) iken ardından; Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Aşçı ve Oda Görevlisi-Turizm meslekleri gelmektedir. Antalya İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları yer almaktadır. Toplam açılan programların yüzde 56,5'i bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Aşçı ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Antalya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 3 bin 565 olup; 2678 işyerinden cevap alınmıştır. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup; il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Antalya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 173 bin 186 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 123 bin 534 çalışan erkeklerden, 49 bin 652 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Toplam çalışan sayıları içinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe çalışma oranı yüzde 32,2 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilenlerin oranı erkeklerde yüzde 72, kadınlarda ise yüzde 28'dir.

İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 55,2 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olup; bu sektördeki işyerlerinde ortalama 212,7'dir. Antalya ilinde en fazla çalışanı olan meslek grubu; Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundur.

Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Antalya ili ile aynıdır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,3 ile Ulaştırma ve Depolama sektörüdür. Antalya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş

olup; bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30,4'tür. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,7 ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubudur. Antalya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma), Güvenlik Görevlisi (Silahsız), Plastik Mamuller İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı, Hemşire, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Bulaşıkçı (Stevard)dır. İl genelinde açık işlerin yüzde 55,7'si için Lise ve Altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Antalya ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 56,1'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Antalya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,8'i söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Antalya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Garson (Servis Elemanı) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Bulaşıkçı (Stevard), Oda Görevlisi-Turizm, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel), Temizlik Görevlisi, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi (Silahsız), Pazarlamacı ve Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Antalya ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken, Antalya ilinde işverenlerin yüzde 13,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 puan olup Antalya ilinde yüzde 4,7 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Antalya İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Antalya İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR' u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Antalya ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölümde, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan işgücü göstergelerinin yanında İŞKUR verileri ile birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Antalya ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İşgücü arzı ve talebinin karşılaşarak işgücünün fiyatı olan ücret düzeyinin ve çalışma koşullarının belirlendiği piyasalara işgücü piyasası denmektedir. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasaların etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılmasını gerekli kılmaktadır. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasasında aktif bir şekilde bulunan işgücü kavramı, istihdam edilenler ve işsizlerden; işgücü talebi ise işgücünü istihdam etmek isteyen işverenlerden oluşmaktadır. Bu bölümde işgücünün arz tarafına ilişkin verilere yer verilecek olup işgücünün arz tarafını etkileyen tüm değişkenlerin bilgisine il bazında ulaşılamamaktadır. Türkiye İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS sınıflandırmasında Antalya, Isparta ve Burdur TR61 bölgesindedir. İşgücü arzına ilişkin verileri üreten TÜİK, bölgesel veri setleri yanında il bazında temel işgücü göstergelerini yayınlamaktadır. Bu bölümde Antalya ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

Yıllar/Göstergeler	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	57,3	51,8	9,7
2009	56,4	49,2	12,7
2010	58,6	52,1	11,1
2011	58,3	52,9	9,3
2012	58,1	53,2	8,5
2013	57,5	52,9	7,9

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur. İstihdam

oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Tablo 1'de Antalya ili için TÜİK'in yayımlamış olduğu temel işgücü göstergelerinden işgücüne katılma oranı, istihdam ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. İşgücüne katılma oranı, istihdam edilenler ve işsizlerden oluşan işgücünün çalışma çağındaki nüfusa oranlanmasıyla elde edilmektedir. Bir ülkede işgücüne katılma oranının yükselmesi,çalışma çağındaki nüfus içerisindeki daha çok kişinin işgücü piyasasında bulunması ve atıl durumda olan işgücünün istihdam olma şansının artması anlamına gelmektedir. İstihdam oranı ise istihdam edilenlerin çalışma çağındaki nüfusa; işsizlik oranı da işsizlerin işgücüne oranlanması suretiyle hesaplanmaktadır. Yalnız işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranları tek başına bir anlam ifade etmemekte, tüm bu oranlar eğitim durumu, cinsiyet, medeni hal, sahip olunan beceriler, sektörün durumu gibi faktörlerle beraber analize dâhil edilmelidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri (2008-2013)

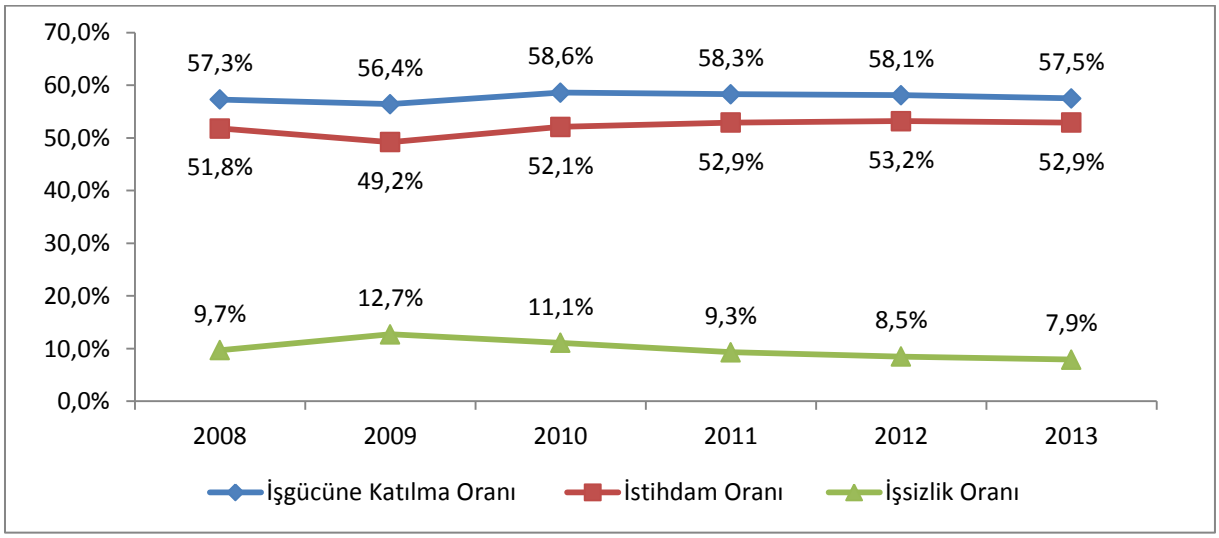

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2008 yılına göre 2009 yılında azalış göstermiş olup, 2010-2013 yılları arasında birbirine yakın değerler alarak seyretmektedir. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun sürekli azaldığını göstermektedir. Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008 yılına göre 2009 yıllında düşerken, 2009 sonrasındaki yıllarda sürekli olarak birbirine yakın değerlerde seyretmektedir.2012 yılından 2013 geçerken azda olsa bir düşüş olduğu görülmektedir bunun nedeni;

birinci durumda çalışabilir yaştaki kişi sayısının çoğalması, ikinci durumda ise istihdam alanlarının yeterli seviyede gelişememesiyle, çalışabilir çağa gelen insanların işgücüne katılım gösterememesi söz konusu olmuştur.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, işsizlik oranı 2009 yılında itibaren, genel eğilim işsizlik oranının azalışı yönündedir. Bu oran diğerleri ile birlikte yorumlandığında ise, Antalya ili işgücü piyasasında çalışma çağına giren nüfusun arttığı fakat bu duruma nazaran istihdam alanlarının artmadığı söylenebilir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Antalya ile işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Antalya ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir. 2013 Hanehalkı İşgücü Araştırması yıllık sonuçlarına göre Türkiye genelinde, 2013 yılı için işsizlik oranı yüzde 9,7 istihdam oranı yüzde 45,9 işgücüne katılma oranı, yüzde 50,8 olarak tahmin edilmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR' un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Antalya ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2015)

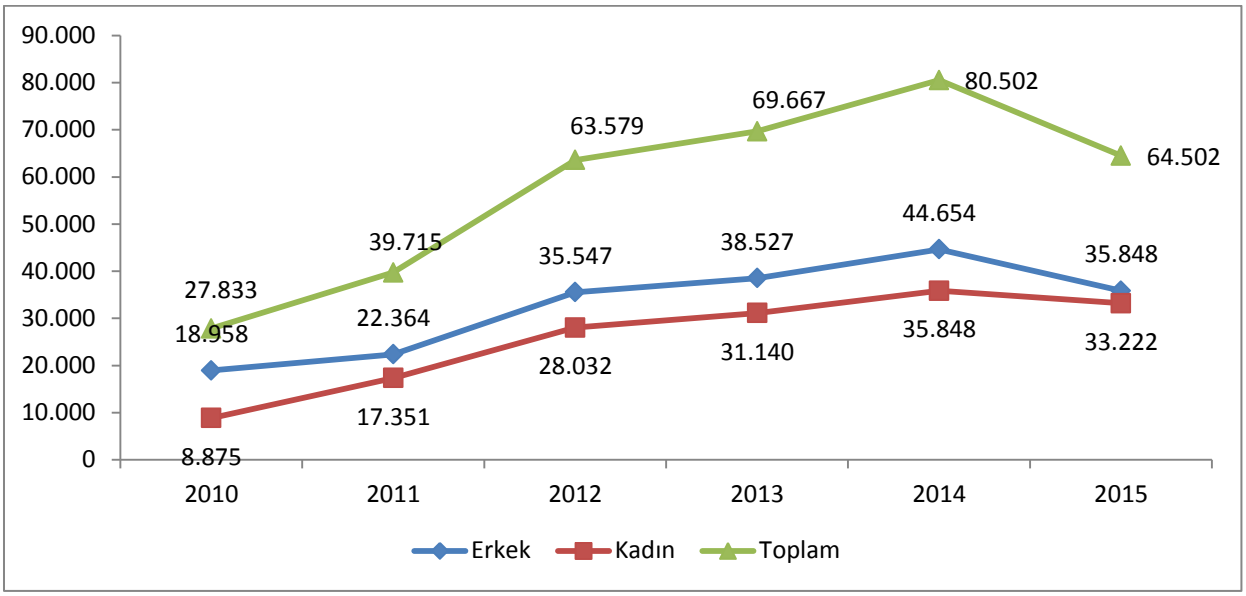

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Antalya ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsiz 27 bin 833 kişinin 18 bin 958'i erkeklerden, geri kalan 8 bin 875 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2015 yılında ise toplam 64 bin 502 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2015)

Meslekler	Kayıtlı İşsiz
Beden İşçisi (Genel)	4.825
Temizlik Görevlisi	3.122
Satış Danışmanı	2.345
Garson (Servis Elemanı)	2.154
Büro Memuru (Genel)	1.835
Aşçı	1.495
Sekreter	1.449
Ön Muhasebeci	1.380
Oda Görevlisi-Turizm	1.277
Büro İşçisi	1.225
Diğer Meslekler	21.107
Toplam	**64.502**

Kaynak: İŞKUR

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 8 bin 875 kadın kayıtlarda işsiz olarak

yer almışken bu sayı 2015 yılında yüzde 274,3oranında artışla 33 bin 222'ye yükselmiştir. Bu noktada yukarıda da bahsedilen SGK sorgulamalarından sonra kayıtlı işsiz sayısında kadınların erkekler kadar yer alması ilk başta olumsuz gibi görünse de aslında daha fazla kadının yıllar içinde işgücü piyasasına katılması ve emeğini sunmak istemesi Antalya işgücü piyasası açısından önemli bir husustur.

Tablo 2'de Antalya ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Antalya ilinde Kuruma kayıtlı4 bin 825 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı gibi nitelik gerektirmeyen meslekler takip etmiştir. Bu meslekleri de daha sonra Garson (Servis Elemanı), Büro Memuru (Genel), Aşçı, Sekreter, Ön Muhasebeci, Oda Görevlisi-Turizm ve Büro İşçisi meslekleri izlemiştir. Antalya ilinde işsiz olarak kayıt olan kişiler içerisinde ilk sıraları; Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı)mesleği alması, özellikle Antalya ilinde Turizm ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3:Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2015)

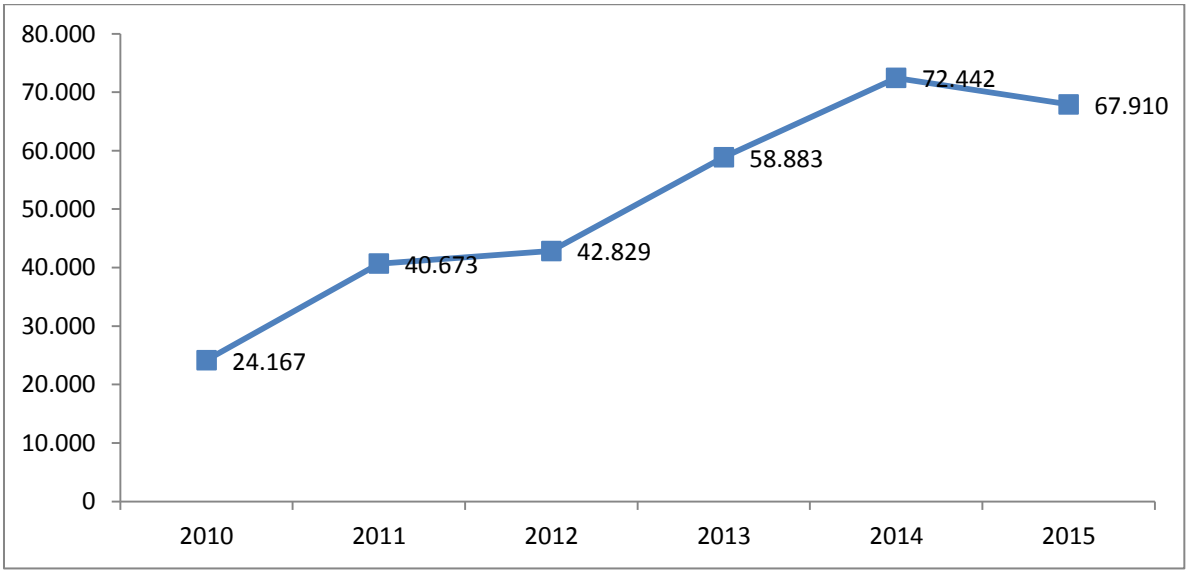

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 24 bin 167 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2015 yılına gelindiğinde 67 bin 910kişiye yükselmiştir. Bu yükseliş eğiliminin arkasında İŞKUR'un işverenler

nezdinde tanınırlığının ve İŞKUR hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile olan çalışma isteklerinin artışı yer almaktadır.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2015)

Meslekler	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	20.517
Turizm ve Otelcilik Elemanı	4.118
Garson (Servis Elemanı)	4.004
Temizlik Görevlisi	2.964
Oda Görevlisi-Turizm	2.808
Bulaşıkçı (Stevard)	2.068
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	1.741
Aşçı	1.506
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	1.274
Güvenlik Görevlisi	1.097
Diğer Meslekler	25.813
Toplam	**67.910**

Kaynak: İŞKUR

Antalya ilinde 2015 yılında 67 bin 910 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR' a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı İşsizlerde olduğu gibi ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almıştır. Farklı olarak ikinci sırada Turizm ve Otelcilik Elemanı mesleğinin ardından Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi meslekleri yer almıştır. Daha sonra bu meslekleri; Oda Görevlisi-Turizm, Bulaşıkçı (Stevard), Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel), Aşçı, Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı, Güvenlik Görevlisi, meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşe yerleştirme sayılarının artışı için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu bilinmektedir Antalya ilinde de açık iş sayılarının artışı ile beraber işe yerleştirme rakamlarında da artış eğilimi göze çarpmaktadır.

Şekil 4:Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2015)

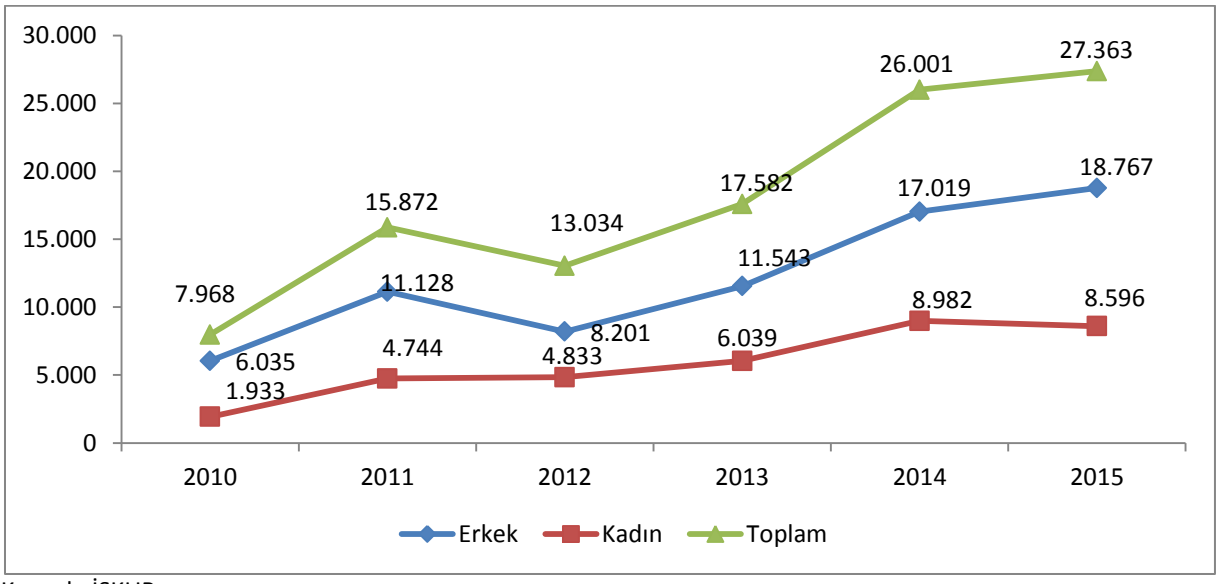

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı 7 bin 968 olan Antalya ilinde işe yerleştirilenlerin 6 bin 35'i erkeklerden, geri kalan bin 933 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar özellikle 2012 yılında düşüş eğiliminde olmasına karşın daha sonra 2015 yılına değin artış göstermiştir. 2015 yılında Antalya ilinde 27 bin 363 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. Bu sayının yüzde 68,5'ini erkekler, yüzde 31,5'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2012 yılında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir düşüş yaşanmıştır. Ekonomideki durgunluk, sektörel belirsizlikler, asgari ücret düzeyi ile ekonomideki mal ve hizmet talebi gibi faktörler işverenlerin işgücü talebini etkilemektedir. İŞKUR olarak her koşulda ekonomideki potansiyel olamasa da fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayan kayıtlı işgücü ile eşleştirmek işgücü piyasasında etkinliği arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansıyacaktır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları(2015)

Meslekler	İşe Yerleştirme
Beden İşçisi (Genel)	4.569
Turizm ve Otelcilik Elemanı	3.846
Garson (Servis Elemanı)	2.204
Temizlik Görevlisi	1.582
Oda Görevlisi-Turizm	1.469
Aşçı	936
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	846
Bulaşıkçı (Stevard)	747
Beden İşçisi (Temizlik)	536
Büro Memuru (Genel)	514
Diğer Meslekler	10.114
Toplam	**27.363**

Kaynak: İŞKUR

Antalya ilinde hem kayıtlı işsiz, hem işe yerleştirmelerde hem de alınan açık işlerde meslek bilgisine bakıldığında ilk sıralarda Beden İşçisi (Genel),gelirken ardından; Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Aşçı ve Oda Görevlisi-Turizm meslekleri öne çıkmıştır; Toplam 27 bin 363 işe yerleştirmenin 10 bin 760'ı bu beş meslekte gerçekleştirilmiştir. Antalya ili için alınan açık işlerde ve işe yerleştirmede; Turizm ve Otelcilik Elemanı, Oda Görevlisi-Turizm, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Bulaşıkçı (Stevard)öne çıkan meslekler olmaktadır.

Mesleki Eğitim Faaliyetleri

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5'te İŞKUR'un aktif işgücü piyasası programları kapsamında Antalya ilinde gerçekleştirdiği faaliyetlerin verileri yer almaktadır.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2010-2015)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015	98	2.114	1.912	3.621	26	673	2.036	6.408	97	7.321
2014	61	1.153	466	914	29	749	556	2.816	39	3.090
2013	115	2.606	528	1.249	20	520	663	4.375	43	1.827
2012	213	5.339	135	327	4	166	352	5.832	115	3.286
2011	110	2.668	45	105	24	592	179	3.365	39	1.118
2010	32	1.031	9	41	2	150	43	1.222	43	759

Kaynak: İŞKUR

2015 yılında aktif işgücü piyasası programı kapsamında toplam 2 bin 36 kurs düzenlenmiş olup; bu kurslardan 6 bin 408 kişi faydalanmıştır. Bu sayılarda 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 43 kurs düzenlenirken; 2015 yılında bu sayının2 bin'lere çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 122 iken 2015 yılında 6 bin 408 kişi olması İŞKUR' un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

Bu süreçte özellikle işbaşı eğitim programlarında önemli bir artış yaşanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif

işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2010 yılında 27 programın açıldığı ve bu programlardan 665 katılımcının faydalandığı görülmekteyken, 2015 yılında 959 program açılmış ve 3 bin 621 kişi işbaşı eğitim programlarından katılımcı olarak yararlanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarından ise 2015 yılında 98 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 114 kişi faydalanmıştır.

Diğer bir aktif işgücü hizmeti olan girişimcilik eğitim programı kapsamında 2010 yılında 2 program düzenlenmişken bu sayı 2015 yılında 26'ya yükselmiş ve katılımcı sayıları da 150'den 673'e yükselmiştir. Girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla İŞKUR, kendi işini kurmak isteyenlerin de yanında olarak girişimcilik konusunda destek sağlamaktadır.

Toplum yararına programlar dâhilinde ise 2015 yılında 97 program düzenlenmiş olup bu programlardan 7 bin 321 kişi faydalanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Antalya ilinde 2015 yılında toplam 59 bin 931 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 29 bin 119'u işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2015)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği Başvuru Sayısı	İşsizlik Ödeneği Hak eden Sayısı
2015	59.931	29.119
2014	47.907	22.519
2013	40.886	20.821
2012	32.118	17.115
2011	20.892	13.812
2010	19.435	13.607

Kaynak: İŞKUR

Tablo 7'de ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğindekiler bulunmaktadır.

Tablo 7: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2015)

Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	1.902
Aşçı	1.303
Garson (Servis Elemanı)	1.206
Satış Danışmanı	1.050
Temizlik Görevlisi	852
Oda Görevlisi-Turizm	823
Şoför-Yük Taşıma	606
Ön Muhasebeci	602
Büro Memuru (Genel)	531
Şoför (Yolcu Taşıma)	463
Diğer Meslekler	19.781
Toplam	29.119

Kaynak: İŞKUR

Antalya ili işgücü piyasası içinde Beden İşçisi (Genel) mesleği ön planda olduğu önceki tablolarda görülmekteydi. Zira Kayıtlı işsizlerde, alınan açık işlerde ve işe yerleştirmelerde bu meslek ilk sırada yer almıştı. Yine Aşçı, Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi ve Oda Görevlisi-Turizm meslekleri işsizlik ödeneği alan kişilerle ortak mesleklerdir. Bu mesleklerdeki 6 bin 86 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Tablo 7'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın yarattığı etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR' un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88 bin 966 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2017 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Antalya ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Antalya ilinde3 bin 318 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 173 bin 186 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri verileri

Antalya ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Antalya ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayıları

Sektörler	İşyeri Sayısı
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	683
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	609
İnşaat	547
İmalat	375
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	262
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	111
Eğitim	109
Ulaştırma ve Depolama	108
Diğer Hizmet Faaliyetleri	105
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	78
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	51
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28
Gayrimenkul Faaliyetleri	27
Bilgi ve İletişim	16
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	14
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	7
Genel Toplam	**3.138**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Antalya ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 21,8'i Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe yer alırken yüzde 19,4'ü Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. Arz verileri incelenirken kayıtlı işsiz, açık iş ve işe

yerleştirme verilerinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün Antalya ili için önemi ortaya çıkmıştı. Diğer bir ifadeyle Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü Antalya ili için önde gelen bir sektör durumundadır.

Antalya ilinde öne çıkan sektörlerden biriside İnşaat sektörüdür. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 17,4'ü bu sektördedir. Ayrıca yüzde 17,1 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30,7'dir. Bu durumda Antalya ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı yüzde 11,9, Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

En az işyeri ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunmaktadır. Daha sonra ise "Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı" ve "Finans ve Sigorta Faaliyetleri" 7-8'er işyeri ile karşımıza çıkmaktadır. Ancak bu tablo okunurken Antalya ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dâhil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşa Göre Dağılımı

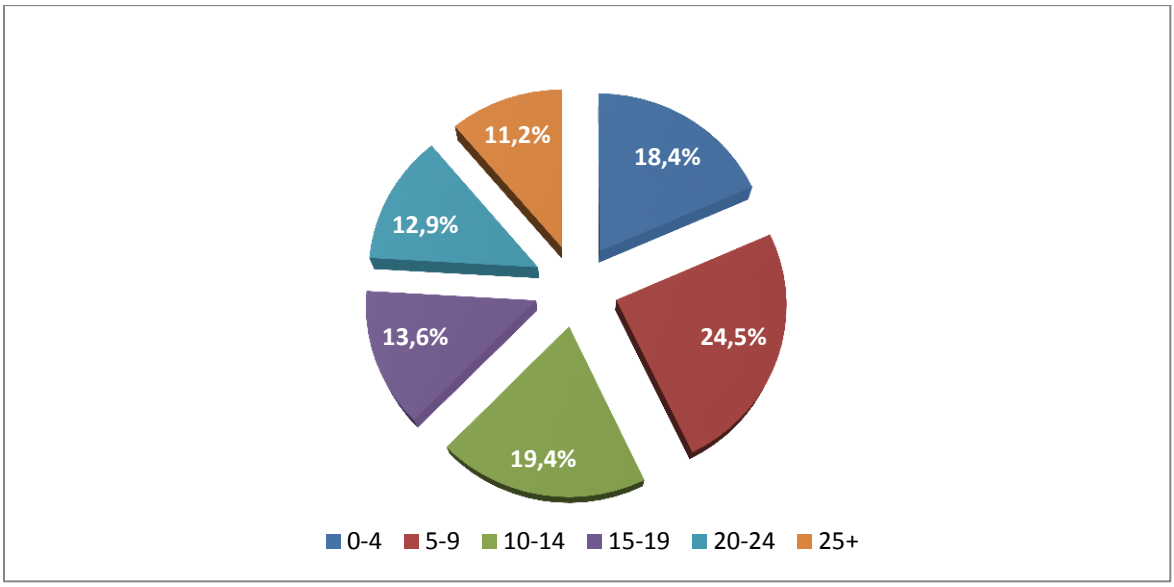

Kaynak: İPA 2016

Grafik 5'te görüldüğü üzere Antalya ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 24,5'i 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 19,4'tür. İşyerlerinin yüzde 62'si0-14 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 4 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

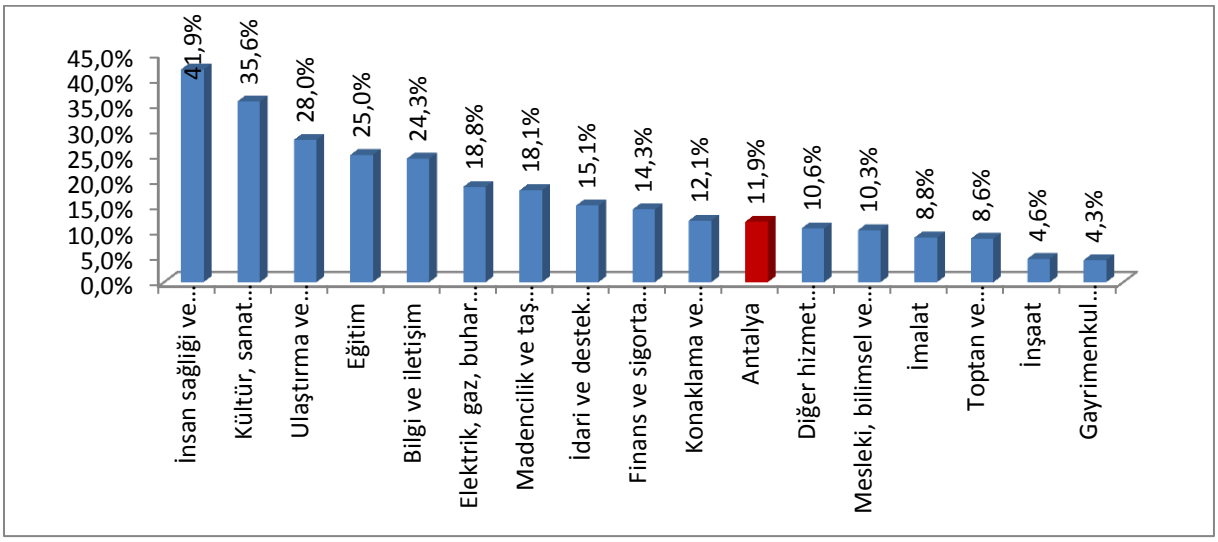

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 41,9'unde part-time çalışan bulunmaktadır. Antalya ili genelinde bu oran yüzde 11,9 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 38,2 ile birinci sırada yer almıştır. Antalya ilinde ikinci sırada Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 35,6'sındapart-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü ve dördüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü ve Eğitim sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat ve Gayrimenkul Faaliyetleri gibi sektörlerde işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışma yönünde işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

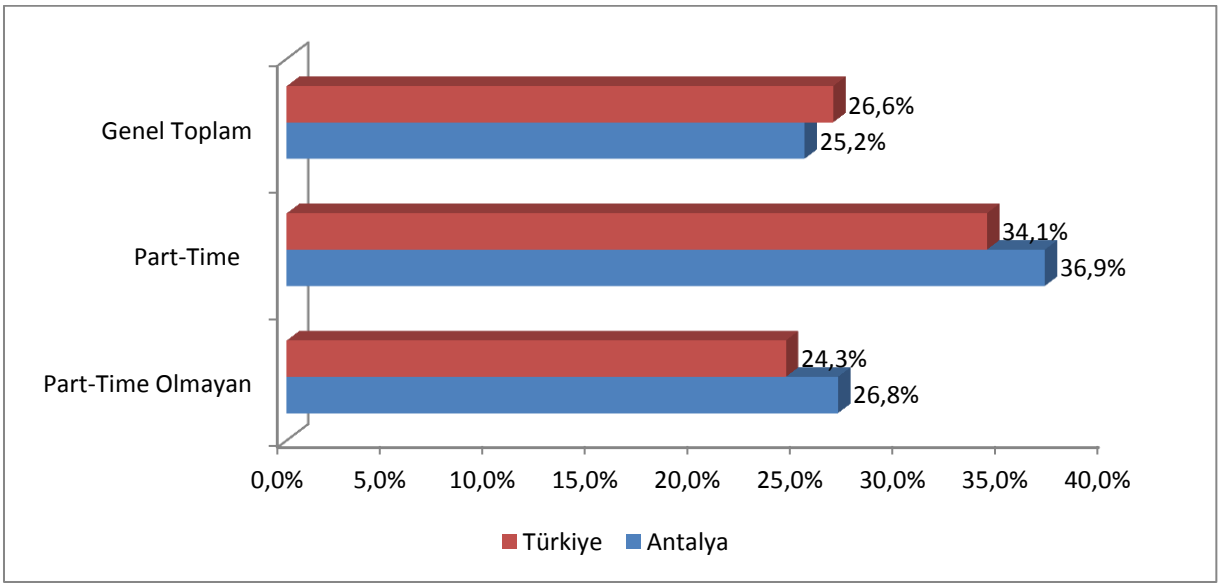

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,6'sını kadınlar oluşturmaktayken; Antalya ilinde bu oran yüzde 25,2 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Antalya ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 36,9 iken; bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 26,8 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 34,1 iken; bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,3'te kalmıştır. Antalya ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye genelinin benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

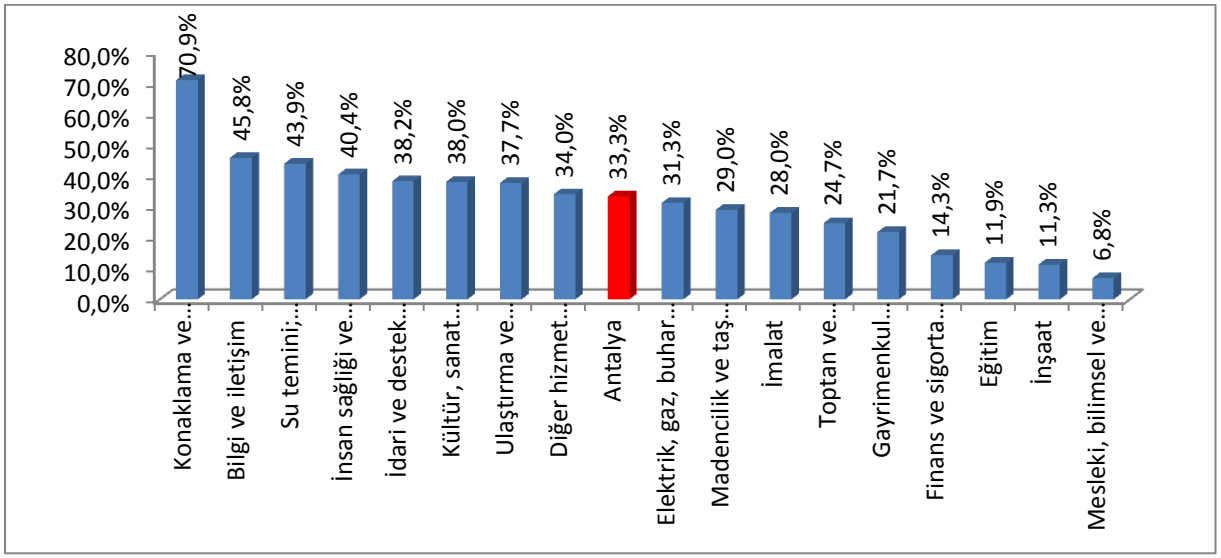

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde işyerlerinin yüzde 33,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 51,5'tir. Antalya ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe görülmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinden yüzde 70,9'unda vardiyalı çalışma söz konusudur."İnşaat" ve "Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri" sektörleri ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektörler olmuştur. İnşaat sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Antalya ili genelinde her 3 işyerinden birinde vardiyalı çalışma yapıldığı bilinmektedir. "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri", "Bilgi ve İletişim", "Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri", "İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri", "İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri", "Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Ulaştırma ve Depolama" ve"Diğer Hizmet Faaliyetleri" sektörlerinde ise vardiyalı çalışma oranı Antalya ili ortalamasının üzerindedir.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Kadın İstihdamı

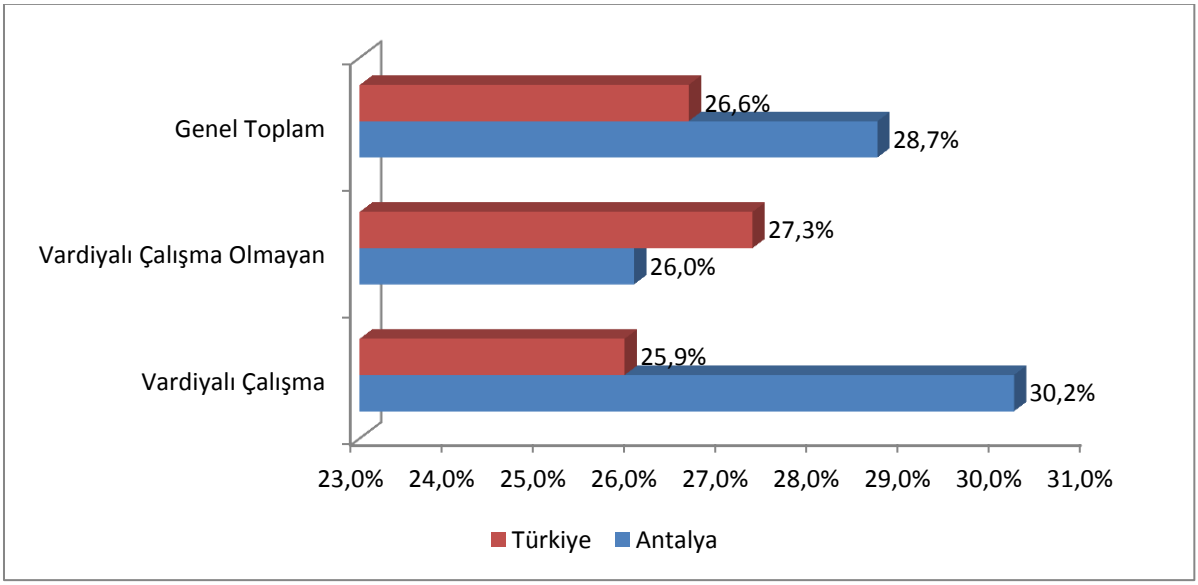

Kaynak: İPA 2016

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı sektörün çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durum gibi gözükse de; Antalya ilinde özelikle turizm sektöründe vardiyalı çalışmakta ve kadın iş gücüde yukarıdaki şekilde de görüldüğü gibi yaklaşık her 10 iş yerinden 3'ünde kadınların Vardiyalı çalıştığı görülmektedir

Şekil 9'da Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 30,2'si kadın, yüzde 69,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 26'ya düşmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Antalya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 28,7'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 4 çalışandan yaklaşık 1'i kadın, 3'ü erkeklerden oluşmakta olup; Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,5 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Antalya ilinde daha fazla belirgindir.

Şekil 10: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörlere Göre Dağılımı

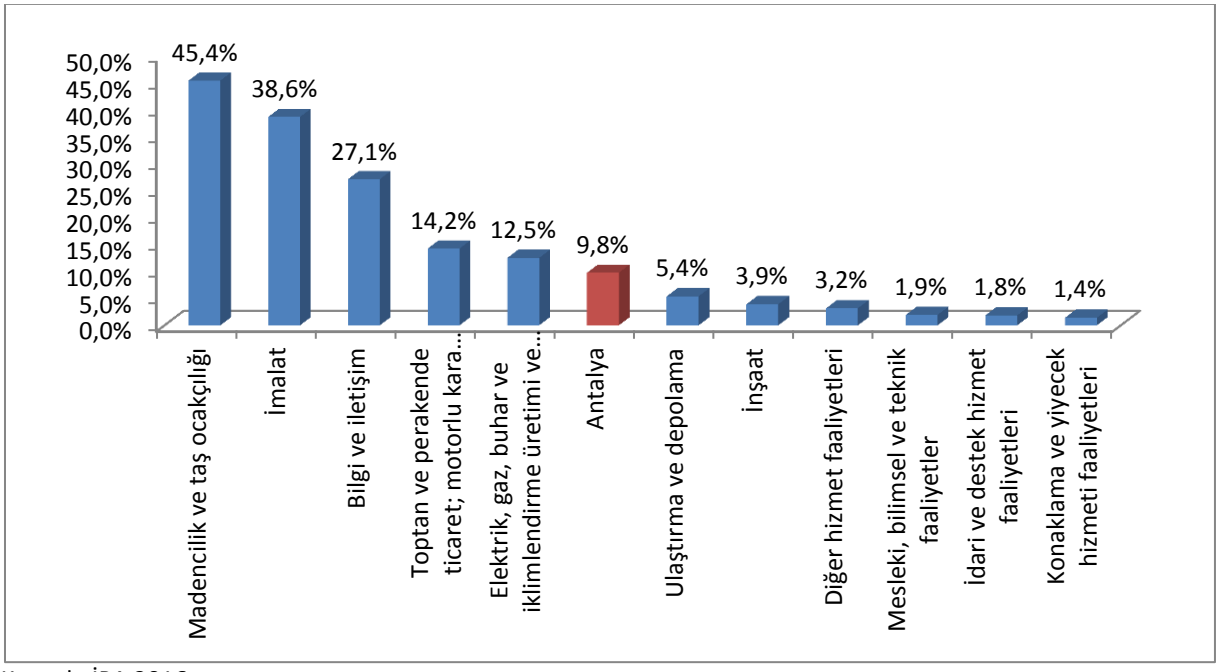

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde 17 sektörden 11 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 45,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 38,6 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Antalya ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile de benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,2'si ihracat yapmakta ve Antalya ilinde olduğu gibi ilk iki sektör olarak yüzde 55 ile İmalat ve yüzde 30,1 ile de Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

Antalya ilinde bulunan işgücü için, İmalat ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerindeki işverenler için ise ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması; ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunduklarının göstergesidir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

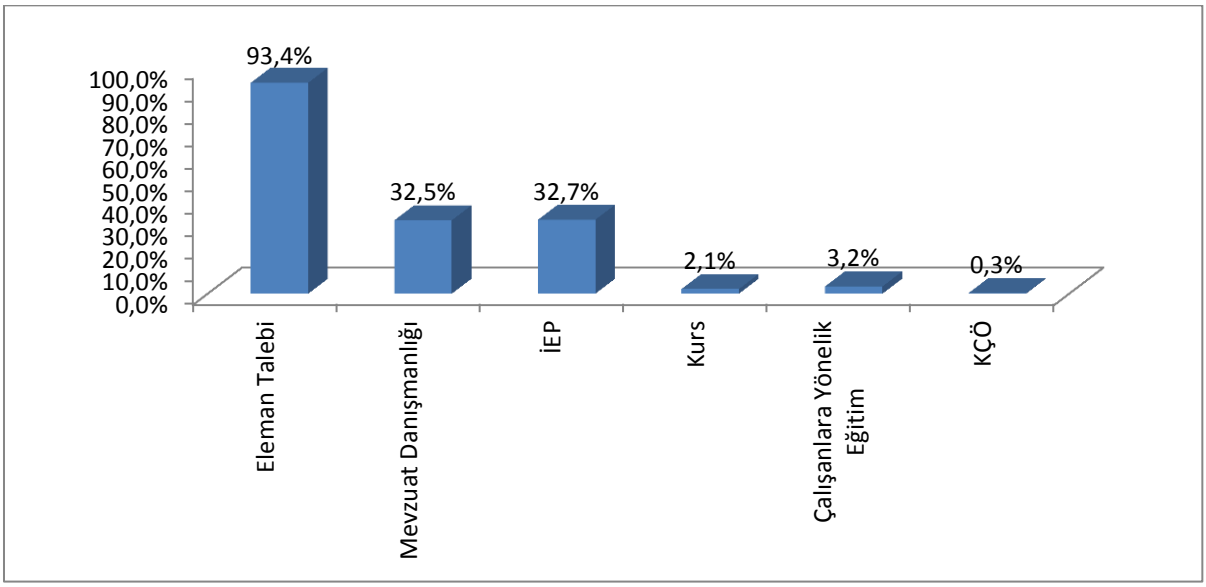

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 48,6'sıİŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 50,9 olarak gerçekleşmiş olup, bu oran Antalya ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise İŞKUR' dan en çok eleman talebi noktasında hizmet almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 93,4'ü İŞKUR' dan eleman talebinde bulunmuşken yüzde 32,5'i mevzuat danışmanlığı alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir. Özellikle son dönemlerde işverenlerin işbaşı eğitim programlarına olan ilgisi Antalya ilinde yüzde 32,7 oranında kendisini göstermiştir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

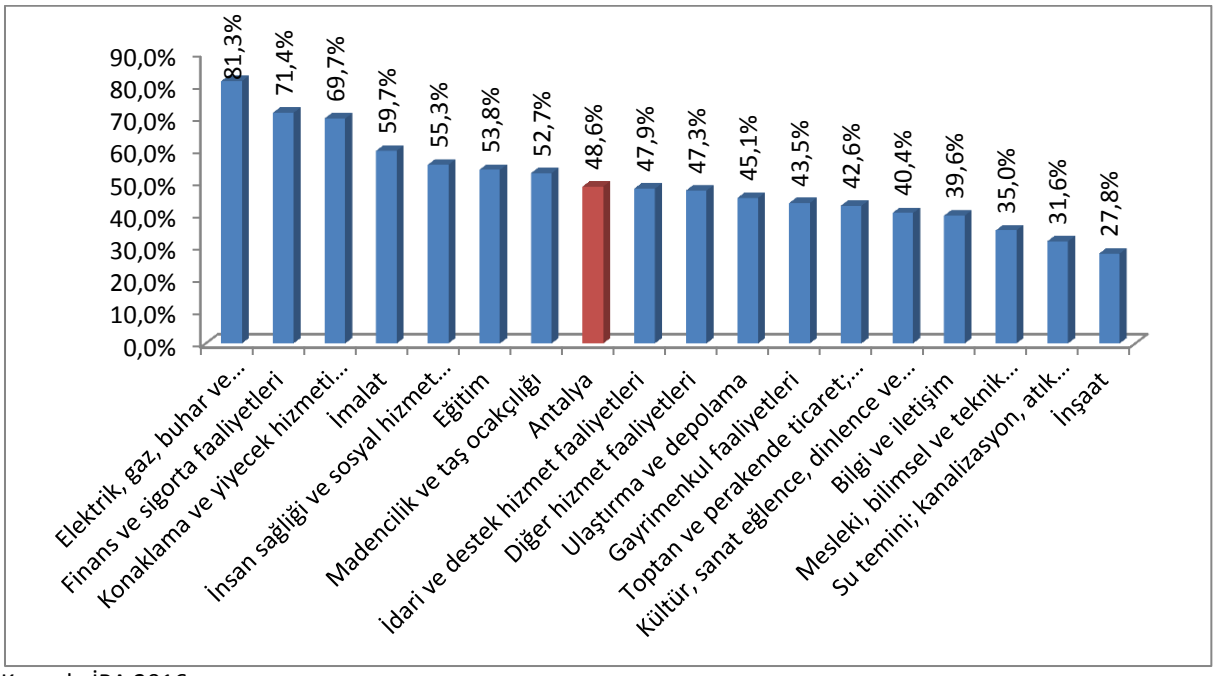

Kaynak: İPA 2016

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Antalya ilinde Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 81,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 71,4'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Yine bu sektörlerde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin göreceli olarak daha az olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. En az oranda faydalanan sektörler ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile İnşaat sektörlerindeki işyerleri olmuştur.

Antalya ilinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR' un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründeki İŞKUR yüzde 60'ı eleman hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Eleman talebi hizmeti için tüm işyerlerinin İŞKUR' dan faydalandığı diğer sektörler ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Bilgi ve İletişim sektörleri olmuştur.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	*	100,0%	15,4%	*	*	76,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	*	60,0%	40,0%	*	*	*
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8,1%	95,9%	50,6%	0,5%	2,5%	44,8%
İmalat	1,0%	93,3%	21,1%	*	3,1%	40,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	*	90,2%	58,5%	*	*	9,8%
Eğitim	1,9%	90,6%	29,8%	1,7%	*	29,9%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	*	100,0%	*	*	*	10,4%
Antalya	3,2%	93,4%	32,7%	0,3%	2,1%	32,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,3%	92,4%	25,0%	*	1,1%	25,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	*	83,6%	30,1%	*	7,0%	22,1%
Ulaştırma ve Depolama	7,4%	95,5%	32,1%	*	9,5%	31,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	*	80,0%	10,0%	*	*	40,0%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1,2%	92,7%	26,1%	*	1,2%	25,7%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	*	88,1%	41,6%	*	*	29,7%
Bilgi ve İletişim	*	100,0%	*	22,8%	15,8%	*
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	*	82,4%	40,3%	*	*	11,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	*	61,3%	*	*	*	38,7%
İnşaat	0,9%	98,2%	18,5%	*	*	23,6%

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Yukarıdaki tablo incelendiğinde göze çarpan diğer bir husus ise sadece Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işyerleri İŞKUR' un bütün hizmetlerinden faydalanmış olmasıdır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki hizmetlerden faydalanan işyerlerinin, yüzde 95,9'u Eleman Talebi, yüzde 50,6'sıişbaşı eğitim programı, yüzde 44,8'i mevzuat danışmanlığı ve yüzde 11,1'i ise diğer hizmetlerden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran Bilgi ve İletişim sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Antalya ilinde, ekonomik kriz ya da zorlayıcı sebepler dolayısıyla,Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR' dan destek almış olduğu söylenebilir.

Şekil 13'te ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumları Antalya ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Durumu

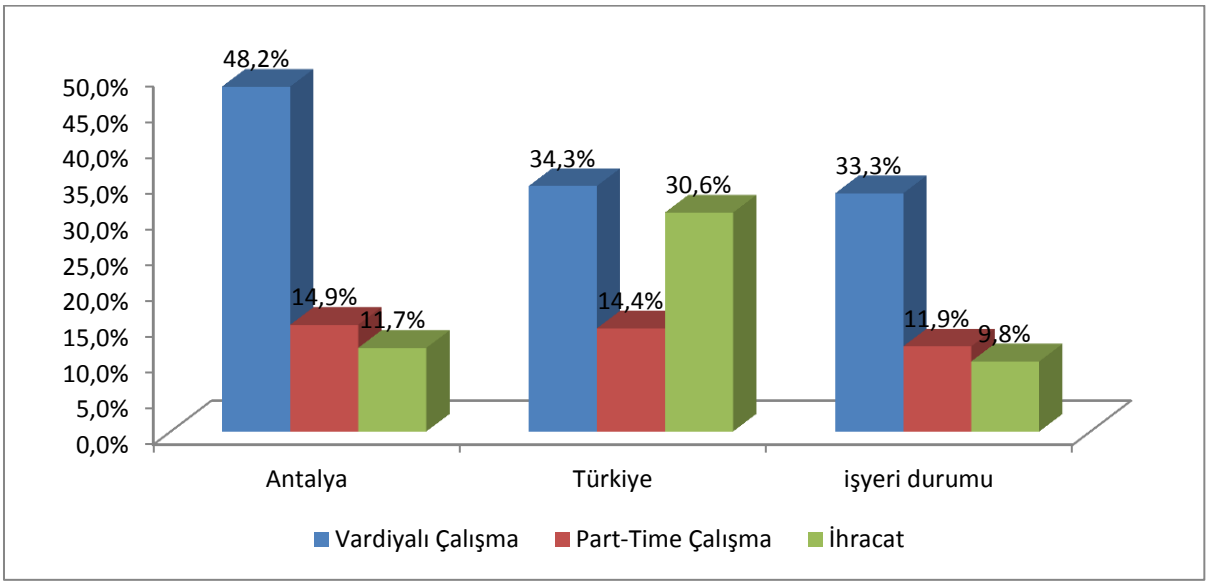

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 34,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Antalya ilinde ise bu oran yüzde 48,2 olarak gerçekleşmiştir. Ancak Antalya ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 33,3'ünde vardiyalı çalışma yapılmaktadır.

Antalya ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yaklaşık üçte biri vardiyalı çalışma yaparken, il geneline yüzde 14,9 oranında vardiyalı çalışma ve yüzde 11,7 oranında ihracat yapılmaktadır. Antalya ilinde part-time çalışanı olan işyeri oranı İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerindeyüzde 3 oranında yüksektir.

Mevcut İstihdam

Antalya ilinde araştırma kapsamına dâhil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Antalya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 173 bin 186 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 123bin 534 çalışan erkeklerden, 49 bin 652 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	40.110	15.615	55.726
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	17.583	7.604	25.187
İmalat	15.484	5.524	21.008
İnşaat	14.497	2.745	17.242
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	9.254	4.420	13.674
Ulaştırma ve Depolama	6.501	1.443	7.944
Diğer Hizmet Faaliyetleri	3.897	2.238	6.135
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	2.082	3.997	6.080
Eğitim	2.125	3.237	5.362
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3.640	918	4.558
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2.667	311	2.978
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1.308	500	1.809
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1.395	259	1.654
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1.370	279	1.649
Gayrimenkul Faaliyetleri	985	301	1.285
Bilgi ve İletişim	517	126	643
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	119	134	253
Genel Toplam	**123.534**	**49.652**	**173.186**

Kaynak: İPA 2016

Sektörlere göre dağılımda ise; Antalya ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilmektedir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün Antalya ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 72 oranında, kadınlarda ise yüzde 28 oranında Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe çalışma oranı yüzde 32,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10 incelendiğinde Eğitim, Finans ve sigorta faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

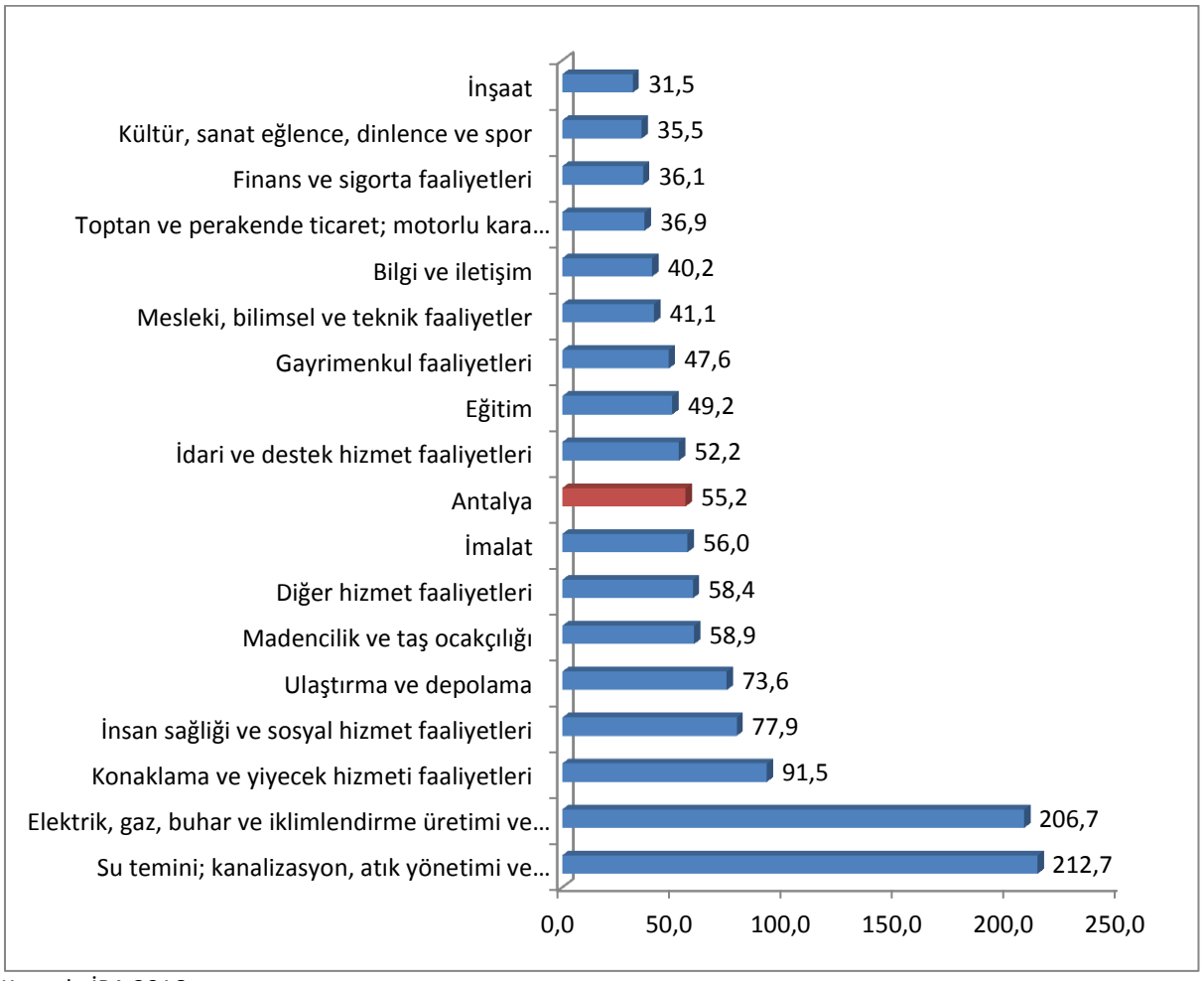

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 14'te Antalya ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 55,2 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri Sektörü ve Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektördeki işyerlerinde ortalama 212,7; ikinci sırada bulunan Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe 206,7 kişi ve üçüncü sırada bulunan Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe 91,5 kişi istihdam edilmektedir. İl genelinde sekiz sektör il geneli ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün Antalya ili için en yüksek istihdamı barındıran bir sektör olduğu daha önce ifade edilmişti. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işyeri sayısının da diğer sektörlere nazaran daha fazla olması ortalama çalışan sayısı sıralamasında bu sektörün üçüncü sırada olmasının sebebini oluşturmaktadır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 11'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 11: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
Hizmet ve Satış Elemanları	34.703	11.544	46.247
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	20.349	13.586	33.935
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	18.913	1.335	20.248
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10.780	7.642	18.422
Profesyonel Meslek Mensupları	9.037	8.035	17.072
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	13.284	2.431	15.715
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9.658	3.079	12.738
Yöneticiler	4.647	1.282	5.929
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2.163	717	2.880
Genel Toplam	**123.534**	**49.652**	**173.186**

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanların içerisinde Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 26,7'si, erkek çalışanların yüzde 28,1'i ve kadın çalışanların yüzde 23,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almakta ve yüzde 19,6 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar incelendiğinde ise; yüzde 60 oranında erkeklerin, yüzde 40 oranında ise kadınların olduğu görülmektedir. Tüm meslek gruplarında erkek yoğun çalışılmaktadır.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur

Tablo 12: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
0-4	1.336	928	2.264
5-9	5.066	2.513	7.579
10-14	4.331	1.569	5.900
15-19	2.534	657	3.191
20-24	3.461	1.513	4.975
25+	15.213	3.588	18.801
Genel Toplam	**31.941**	**10.769**	**42.709**

Kaynak: İPA 2016

Tablo 12'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı büyüdükçe toplam çalışanlar içerisinde kadınların oranında azalma meydana gelmesidir. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinde çalışanların yüzde 41'i kadınlardan oluşmaktayken, 5-9 yaş arasındaki işyerlerinde çalışanların içindeki kadınların oranı yüzde 33,2; 10-14 yaş için yüzde 26,6; 15-19 yaş için yüzde 20,6 olarak gerçekleşmiştir. 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde kadınların oranı yüzde 30,4 ile biraz daha yüksek olmakla birlikte 25+ yaş için yüzde 19,1 olarak gerçekleşmiştir.

25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı yüzde 14,7'dir. Ancak toplam işyerleri içindeki payı az olmasına rağmen toplam çalışanların yüzde 44'ü, 25 ve daha fazla yıldır faaliyet gösteren işyerlerinde istihdam edilmektedir.

Tablo 13'te ise Antalya ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle Aşçı, Bulaşıkçı (Stevard), Garson (Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleri hem toplam çalışanlar hem erkek çalışanlar, hem de kadın çalışanlar arasında en fazla çalışılanı olan meslekleri oluşturmaktadır. Şoför (Yolcu Taşıma), Şoför-Yük Taşıma ve Teknik Servis Elemanı mesleklerinin erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklıdır. Kadın çalışanlar arasında ise ilk sırada Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır. Erkek çalışanlarda birinci sırada Garson (Servis Elemanı) mesleği yer alırken, toplam çalışanlarda Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünün il genelindeki öneminden dolayı Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi ve Aşçı meslekleri ilk üç sırada bulunmaktadır.

Tablo 13:En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Erkek	Kadın	Genel
Garson (Servis Elemanı)	Temizlik Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)
Aşçı	Kat Hizmetleri Elemanı	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Oda Görevlisi-Turizm	Aşçı
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı	Güvenlik Görevlisi
Şoför-Yük Taşıma	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Muhasebeci	Kat Hizmetleri Elemanı
Teknik Servis Elemanı	Aşçı	Şoför-Yük Taşıma
Satış Danışmanı	Bulaşıkçı (Stevard)	Bulaşıkçı (Stevard)
Bulaşıkçı (Stevard)	Güvenlik Görevlisi	Teknik Servis Elemanı
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Büro Memuru (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)

Kaynak: İPA 2016

Toplam çalışanlar içinde en fazla istihdamı barındıran ilk beş meslek Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi, Aşçı, Güvenlik Görevlisi ve Satış Danışmanı olarak görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

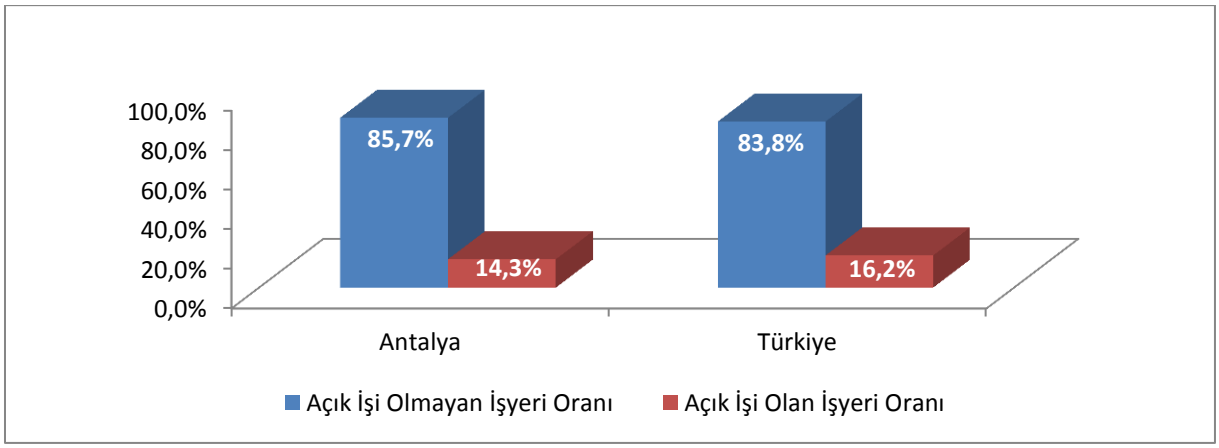

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasına göre düşük olup; Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir.

Antalya ilinde 448 işyerinden2 bin 582 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 14'te gösterilmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	581
İmalat	569
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	405
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	284
Ulaştırma ve Depolama	267
İnşaat	138
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	119
Eğitim	52
Diğer Hizmet Faaliyetleri	43
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	40
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	21
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	20
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	15
Bilgi ve İletişim	14
Gayrimenkul Faaliyetleri	8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Genel Toplam	**2.582**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda da Kurum verilerinde olduğu gibi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2 bin 582 kişilik açık işin yüzde 22,5'ine tekabül eden 581 kişilik kısmı Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörleridir.

Tablo 15'te ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'ten de görüleceği üzere Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Antalya ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98,5 kişilik dolu kadronun yanında 1,5 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,3 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü olarak tespit edilmiştir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İş verme Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,3%	10,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,1%	12,5%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,7%	31,6%
İnşaat	0,8%	6,2%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	1,6%	14,0%
Ulaştırma ve Depolama	3,3%	18,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1,0%	14,3%
Bilgi ve İletişim	2,1%	33,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,6%	13,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,3%	7,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,0%	13,8%
Eğitim	1,0%	15,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,9%	17,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,7%	15,0%
Antalya	1,5%	14,3%

Kaynak: İPA 2016

Açık iş verme oranında ise Bilgi ve İletişim sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki her 3 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri yüzde 31,6 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü ve yüzde 18,2 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yüzde 17,4 ile takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

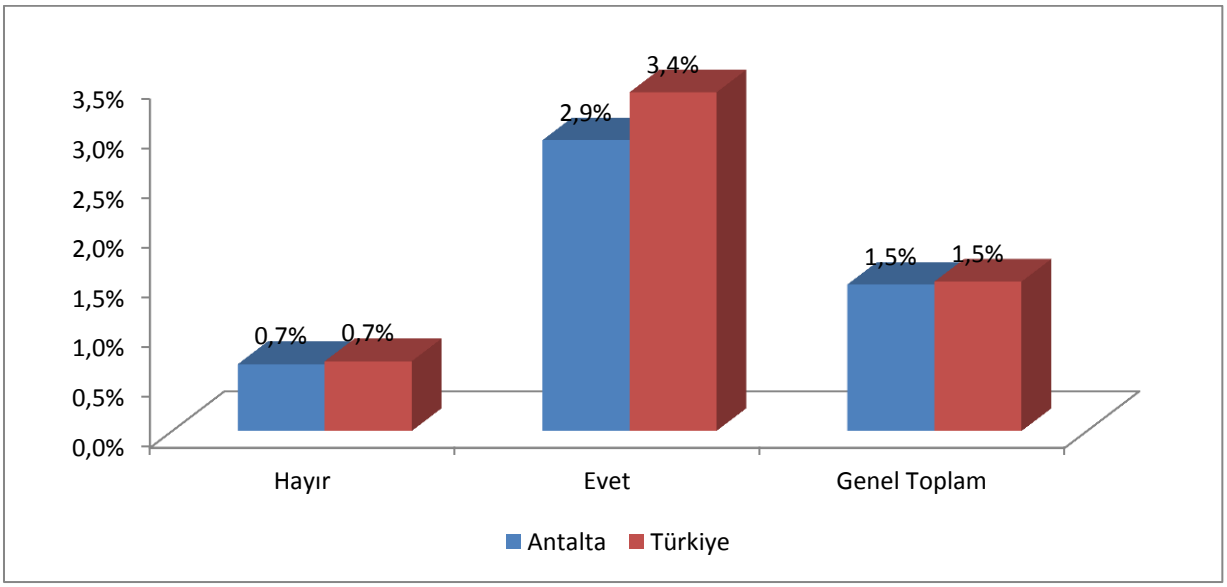

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,9; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,7 olarak gerçekleşmiştir. Antalya ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

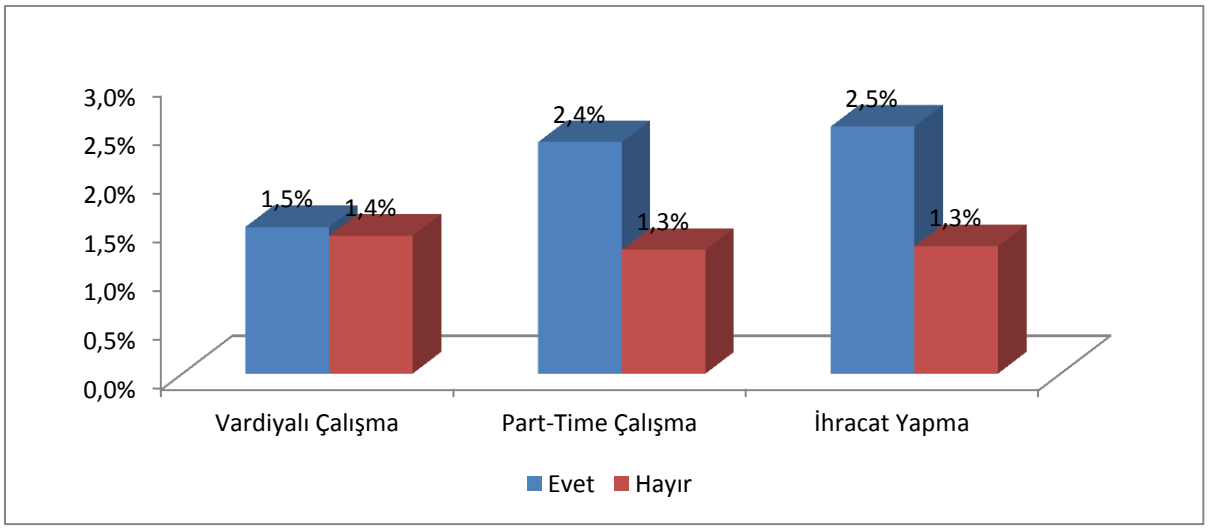

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 1,5, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,4 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 2,4, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,3'tür. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 2,5, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,3 olarak tespit edilmiştir.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

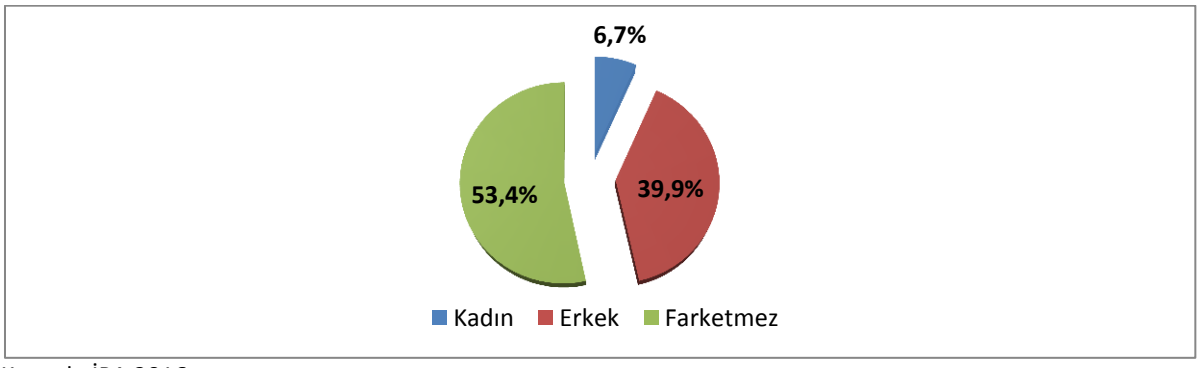

Kaynak: İPA 2016

Yukarıdaki şekil 18'de ise Antalya ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 53,4'ünde oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır İşverenler açık işlerinde yüzde 39,9 oranında erkek cinsiyet tercihinde bulunmuşlardır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 6,7 olarak tespit edilmiştir. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

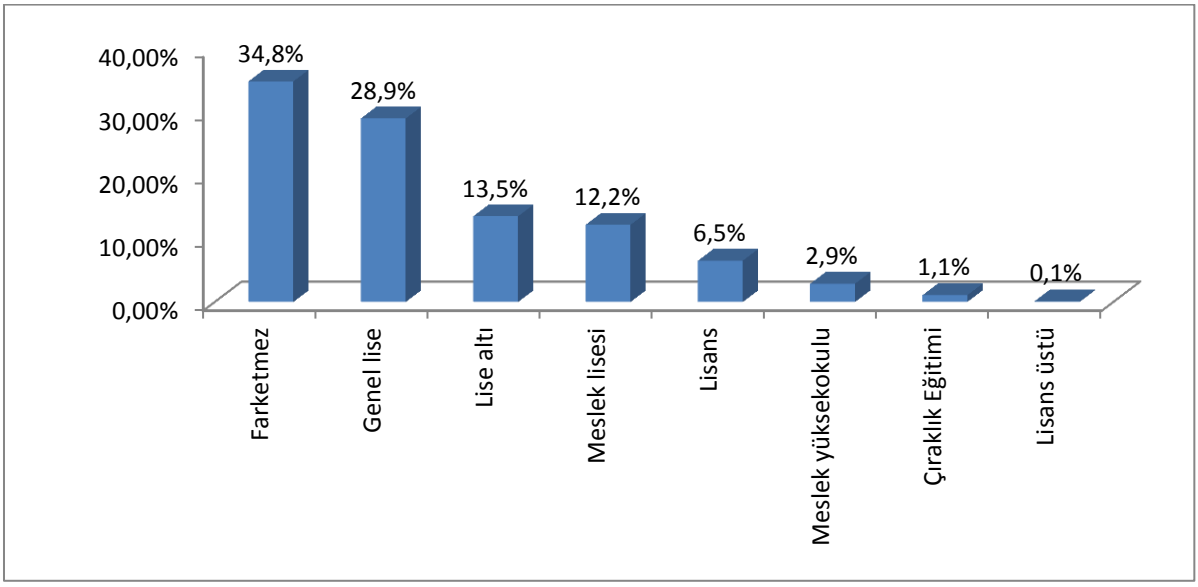

Kaynak: İPA 2016

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Antalya ilindeki açık işlerin yüzde 34,8'inde işverenler aranılan işgücünün eğitim düzeyi için fark etmez cevabını vermiştir. Aranılan işgücünün eğitim düzeyinde ise Genel lise seviyesi ikinci sırada yer almaktadır. Açık işlerin yaklaşık yarısında aranılan işgücünün eğitim düzeyinin genel lise ve altı seviyesi olduğu görülmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

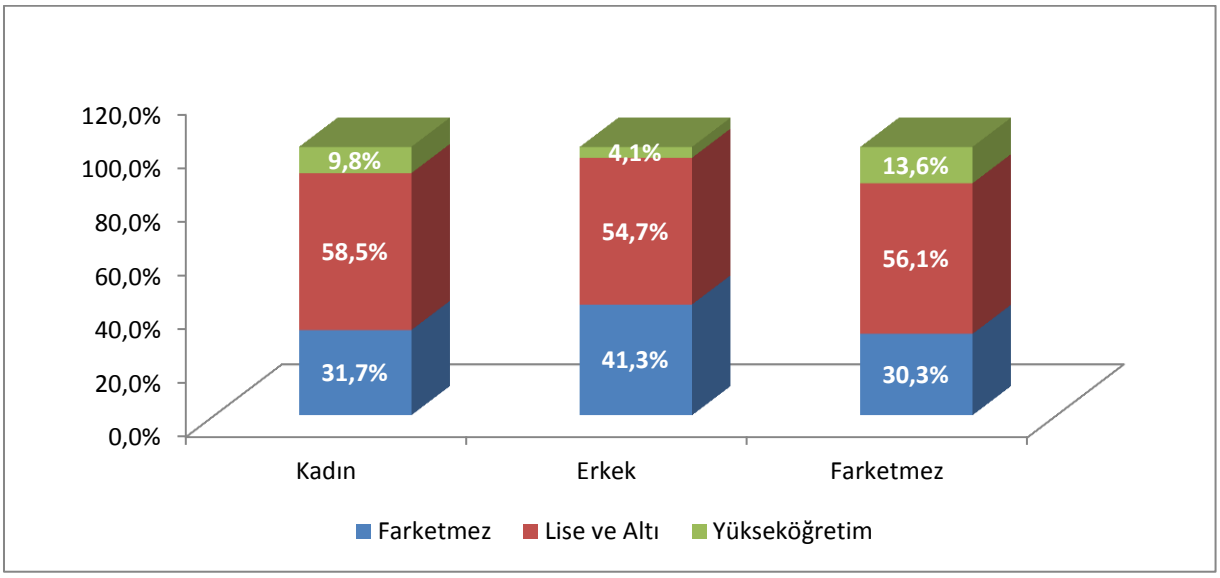

Kaynak: İPA 2016

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiş, ayrıca yükseköğretim seviyesinde de kadın işgücü için bir talepte bulunulmuştur. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha fazladır. Zira bu eğilimin nedeni, eğitimli işgücünün talep edildiği sektör ve mesleklerdeki "beyaz yakalı" istihdamı ön plana çıkmasıyla işgücü talebinde cinsiyet tercihinin eğitim tercihinin yanında çok bir anlam ifade etmemesi olarak söylenebilir.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 16'da Antalya ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 16:Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Lise ve Altı	Yükseköğretim	Farketmez
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	*	14,3%	85,7%
İmalat	47,5%	5,9%	46,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	100,0%	*	*
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	8,6%	*	91,4%
İnşaat	61,8%	22,5%	15,7%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	59,6%	17,6%	22,9%
Ulaştırma ve Depolama	88,2%	0,9%	10,9%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	32,8%	3,0%	64,3%
Bilgi ve İletişim	71,7%	28,3%	*
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	*	33,3%	66,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	*	14,3%	85,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	40,6%	44,3%	15,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	84,0%	7,5%	8,5%
Eğitim	14,7%	61,0%	24,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	83,2%	16,0%	0,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	75,8%	3,0%	21,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	47,5%	2,7%	49,8%
Genel Toplam	**55,7%**	**9,5%**	**34,8%**

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

İşyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 61'i için yükseköğretim seviyesinde talep verilen Eğitim sektörü ve yüzde 44,3oranıda Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleridir. Tamamen lise ve altı seviyesinde açık iş verilen sektörler ise Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü olmuştur.

Su Temini Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründeki açık işlerin yüzde 91,4 gibi bir oranında herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Yine Madencilik ve Taş Ocakçılığı ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde yüzde 85,7'lik oranlarda herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır Bu husus da aslında bu işlerin çok nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Süresine Göre Dağılımı

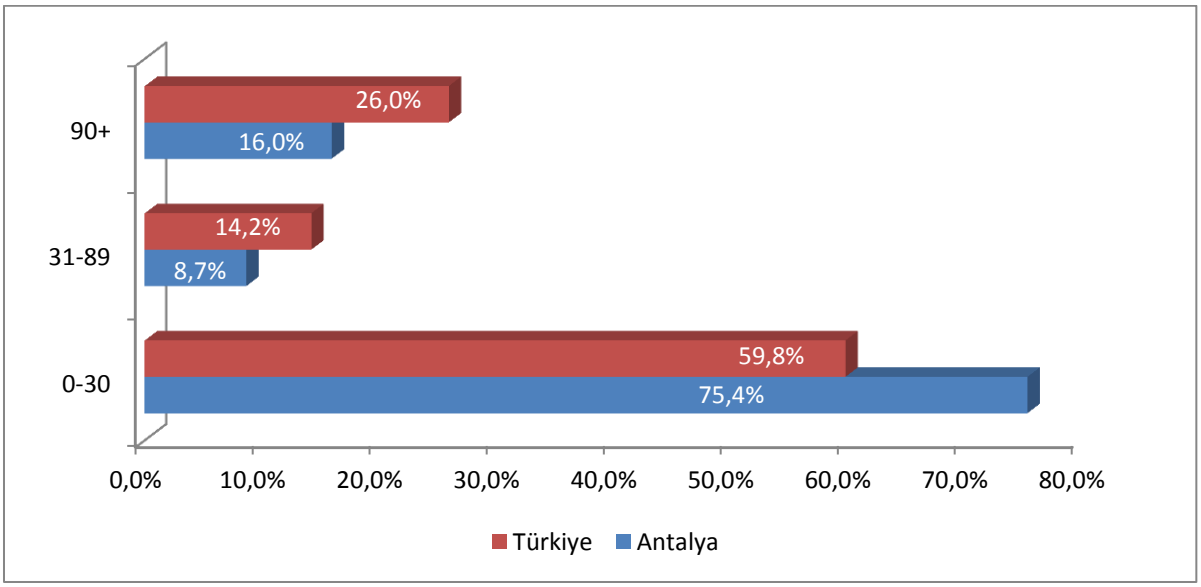

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama sürelerine göre dağılımı incelendiğinde; Antalya ilinde açık işlerin yüzde 75,4'ü 0-30 gün arasında aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneline göre daha yüksek tespit edilmiştir. 31-89 gün arasında aranan açık işlerin oranı ise yüzde 8,7'dir. Bu oran da Türkiye geneline göre düşük gerçekleşmiş olup, 90 ve daha fazla günde aranan açık işlerin oranına bakıldığında Antalya'da gerçekleşen oran Türkiye geneline göre yine düşük kalmıştır. Yani Antalya ilinde açık işlerin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı söylenebilir.

Tablo 17: Açık İş Arama Süresinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Açık İş Arama Süresi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
0-30	80,6%	70,5%	78,3%	75,4%
31-89	8,7%	7,8%	9,3%	8,7%
90+	10,7%	21,7%	12,4%	16,0%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin arama süresi cinsiyet bazında değerlendirilebilir. Kadın işgücü tercihinde bulunulmuş olan açık işlerde arama süresinde 0-30 gün yüzde 80,6 oranında gerçekleşmiştir. Erkek işgücü taleplerinde ise bu oran yüzde 70,5 olarak tespit edilmiştir. Kadınlarda 31-89 gün arasında açık iş arama süresi yüzde 8,7 oranında, erkeklerde yüzde 7,8 oranında gerçekleşmiştir. 90 gün ve daha fazla süredir aranan açık işlerde erkeklere nazaran kadınlar daha ön plandadır.

Şekil 22: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

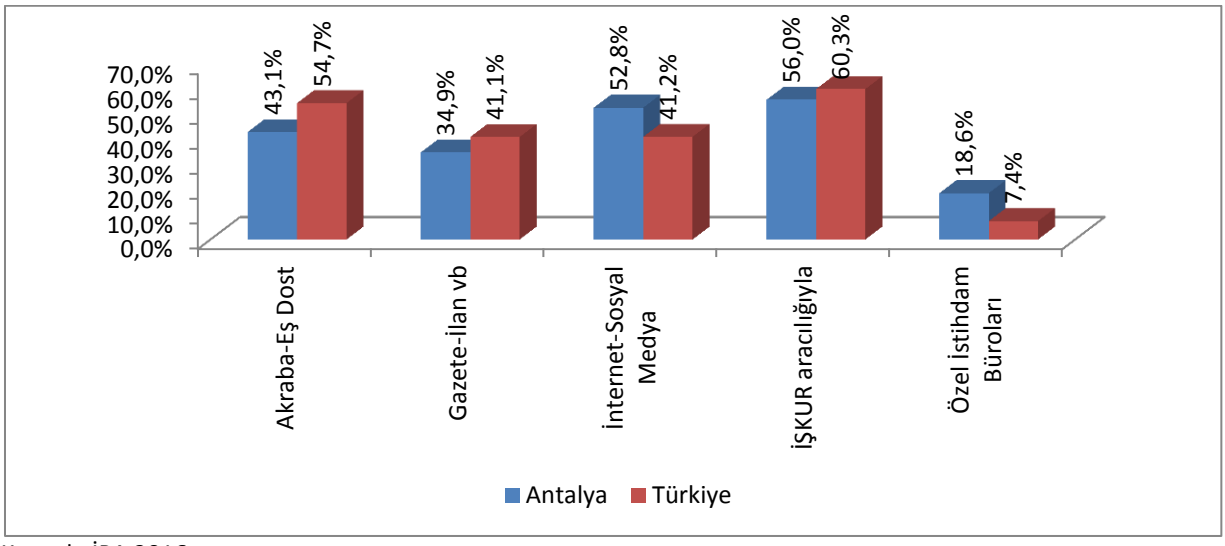

Kaynak: İPA 2016

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 22'de Antalya ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Antalya ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 56 gibi büyük bir oranı İŞKUR' a verilmiştir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,3 olarak gerçekleşmiştir. Antalya ilinde işverenler daha sonra İnternet-sosyal medya arama kanalını kullanmıştır. Akraba-eş dost ve gazete-ilan vb de bunu takip etmiş özel istihdam bürolarının kullanılması hem Antalya ili hem de Türkiye geneli için yakın oranlarda ve en az oranla kullanıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 18: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi/Arama Kanalları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	45,8%	20,7%	41,6%	33,4%	20,8%
Lise altı	67,5%	16,6%	37,3%	60,1%	16,4%
Genel lise	30,6%	45,4%	55,2%	57,7%	38,5%
Meslek lisesi	48,2%	51,9%	61,8%	54,7%	8,6%
Meslek yüksekokulu	48,2%	51,9%	61,8%	54,7%	8,6%
Lisans	24,2%	19,6%	70,4%	17,8%	12,3%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	0,0%	66,0%	34,0%
Fark etmez	47,0%	31,1%	50,0%	61,4%	7,9%
Genel Toplam	**43,1%**	**34,9%**	**52,8%**	**56,0%**	**18,6%**

Kaynak: İPA 2016

Çıraklık eğitiminde talep verilen açık işlerde akraba-eş dost yüzde 45,8 oranında kullanılmış, İnternet-Sosyal Medya, İŞKUR, özel istihdam büroları, gazete-ilan kanalları sırasıyla bunu takip etmiştir. Lise altı seviyelerde de akraba-eş dost yüzde 67,5 oranında kullanılmışken, , İŞKUR aracılığıyla yüzde 60,1 oranında, İnternet-Sosyal Medya aracılığıyla yüzde 37,3 oranında işverenler açık işlerini karşılamaya çalışmışlardır. Meslek lisesi, meslek yüksekokulu ve Lisans seviyesinde talep edilen açık işler içinde en yüksek oranda İnternet-Sosyal Medya aracılığı tercih edilirken,, Lisansüstü eğitim düzeyinde ise İŞKUR aracılığıyla açık iş talebi tercih etmektedir. Bir diğer ifadeyle daha nitelikli ve yüksek eğitim derecesine sahip işgücünü istihdam etmek isteyenler ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığı ile açık iş talep etme yöntemini tercih etmiştir.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla İŞKUR' u arama kanalı olarak kullanmaktayken; özel istihdam büroları hiç tercih edilmemiştir.

Şekil 23'te ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 23: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

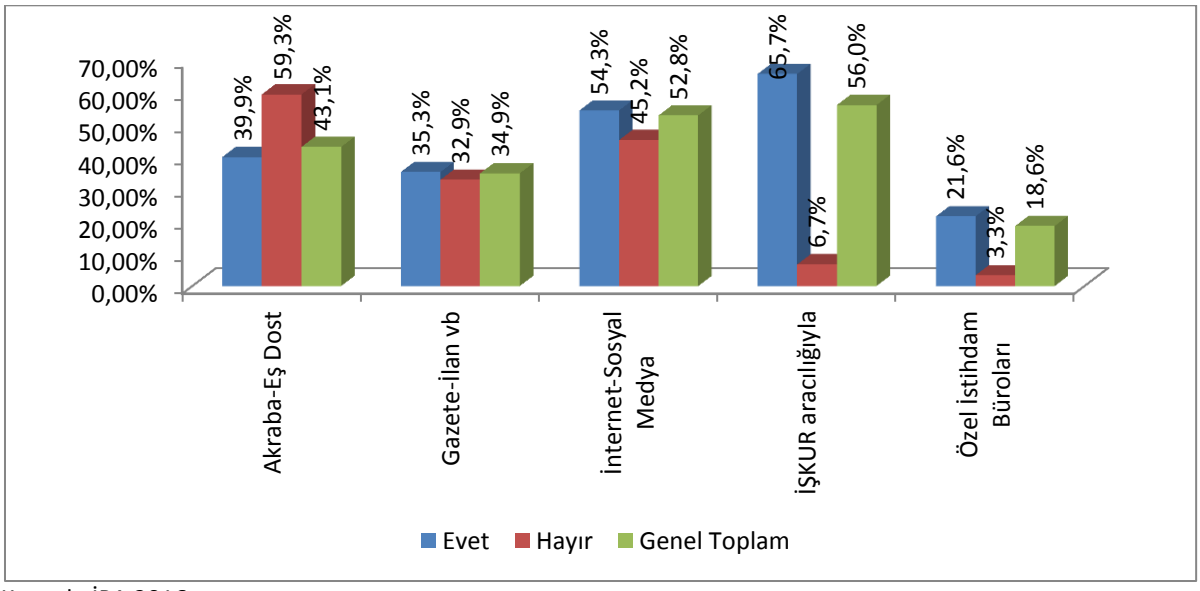

Kaynak: İPA 2016

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde yüzde 65,7 gibi önemli bir oranda İŞKUR'un arama kanalı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu oran İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri için yüzde 6,7'de kalmıştır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için özel istihdam bürolarını yüzde 21,6 oranında kullanmışlarken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde özel istihdam bürolarını yüzde 3,3 oranında kullanmışlardır.

Tablo 19: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Sıralaması

Beceriler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	1	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	2	2	2
İletişim ve İfade Yeteneği	4	3	3	4	3	3
Takım Çalışması	3	4	4	3	5	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	5	7	6	5	4	5
Bilgisayar kullanımı	6	5	5	6	7	6
Yabancı Dil	7	9	9	7	6	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	9	8	7	8	8	8
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	6	8	9	9	9
Proje Tabanlı Çalışma	*	10	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alanı oluşturmaktadır.

Antalya ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği, Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Bilgisayar kullanımı, Yabancı Dil, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Satış ve Pazarlama Becerisi ve Proje Tabanlı Çalışma becerisi gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik sadece gazete-ilan vb. arama kanalı için ilk sırada değil ikinci sırada yer almıştır. Diğer bütün arama kanalları için bu beceri hep ilk sırada yerini almıştır.

İŞKUR üzerinden piyasaya sunulan açık işlerde bütün beceriler talep edilmiştir. Proje Tabanlı Çalışma becerisi tüm arama kanallarında en az tercih edilen beceri olarak yer almıştır.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı
Hizmet ve Satış Elemanları	785
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	487
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	464
Profesyonel Meslek Mensupları	255
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	246
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	172
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	156
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	11
Yöneticiler	6
Genel Toplam	**2.582**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup; bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 30,4'tür. İkinci sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Elemanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 21'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Tablo 21: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

Meslek Grupları	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	1,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,4%
Yöneticiler	0,1%
Genel Toplam	**1,5%**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ili için tespit edilen yüzde 1,5 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranının en yüksek oranda yüzde 3 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırayla Hizmet ve Satış Elemanları ile Profesyonel Meslek Mensupları gelmektedir.

Özellikle Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Büro Hizmetlerinde Çalışanları meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da birin altında görünmektedir.

İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarıdır.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyet Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	21,2%	3,7%	5,8%	6,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	33,5%	16,4%	40,5%	30,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24,0%	18,5%	16,9%	18,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	1,1%	0,0%	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	10,1%	1,9%	15,8%	9,9%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,3%	22,3%	0,7%	9,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1,4%	7,6%	6,6%	6,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5,9%	28,3%	13,5%	18,9%
Yöneticiler	0,6%	0,2%	0,2%	0,2%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2016

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 33,5 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 24 oranında Nitelik Gerektirmeyen Meslekler; yüzde 21,2 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve yüzde 10,1 oranında ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinde; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda kadın işgücü tercihinde bulunulan açık işlerde yüzde 5,9 talep varken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 28,3'ü bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu, herhangi bir cinsiyet tercihinde en fazla oranda bulunmayan bir alan olmuştur. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 40,5'inde işverenler "fark etmez" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grupları olmuştur.

Tablo 23'te ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada Bilgisayar kullanımı, ikinci sırada İletişim ve İfade Yeteneği gelmiştir. Daha sonra ise Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, daha sonra İletişim ve İfade Yeteneği, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri önemlidir.

Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmıştır.

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları için sadece Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerileri istenilmiştir.

Tablo 23: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceriler	Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	Hizmet ve Satış Elemanları	Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	Profesyonel Meslek Mensupları	Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	Yöneticiler	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	5	1	1	1	5	1	4	1	*	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	4	3	2	2	1	2	3	2	1	2
Takım Çalışması	6	4	3	*	6	3	2	3	6	4
İletişim ve İfade Yeteneği	2	2	4	*	2	6	1	4	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	5	5	*	7	5	8	7	4	5
Yabancı Dil	9	6	6	*	3	*	10	8	8	7
Bilgisayar kullanımı	1	8	7	*	4	7	6	6	2	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	9	8	*	8	4	7	5	5	8
Proje Tabanlı Çalışma	10	10	*	*	10	8	9	*	*	10

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	52,0%	32,1%	74,7%	31,3%	7,9%
Hizmet ve Satış Elemanları	32,8%	24,4%	51,6%	65,9%	28,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	70,2%	29,3%	39,4%	66,2%	6,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	10,7%	35,4%	89,3%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	18,9%	44,3%	77,0%	17,5%	9,6%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	47,1%	30,9%	28,9%	55,8%	16,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	74,7%	61,7%	26,9%	61,0%	3,9%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	29,4%	46,7%	69,5%	56,3%	29,4%
Yöneticiler	20,0%	0,0%	62,4%	42,4%	38,8%

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR' un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 89,3'ü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Bu tabloda öne çıkan bir diğer husus arama kanalları içinde meslek grupları bazında en yüksek oranda kullanılan üç arama kanalının olmasıdır. Hizmet ve Satış Elemanları ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek gruplarının İŞKUR aracılığı ile eleman temin etme noktasında en yüksek orana sahip olduğu tespit edilmiştir.

İnternet-Sosyal Medya; aracılığı açık iş temin etme noktasında ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Yöneticiler meslek grupları en yüksek düzeydedir.

Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Akraba-Eş Dost aracılığı ile açık iş temin etme noktasında en yüksek orana sahiptir.

Tablo 25: En Fazla Açık İş Olan Meslekler ve Bu Mesleklerden İstenen Beceri Sıralaması

Meslekler	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Takım Çalışması	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	İletişim ve İfade Yeteneği	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	Yabancı Dil	Proje Tabanlı Çalışma	Bilgisayar kullanımı	Satış ve Pazarlama Becerisi
Garson (Servis Elemanı)	3	1	2	5	6	7	4	*	8	9
Şoför (Yolcu Taşıma)	2	1	7	3	6	4	5	*	*	*
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	1	4	6	2	3	*	*	*	*	5
Plastik Mamuller İmal İşçisi	1	4	2	3	*	*	*	*	*	*
Beden İşçisi (Genel)	1	3	2	5	4	*	*	*	*	*
Güvenlik Görevlisi	1	2	3	4	7	*	5	6	*	*
Pazarlamacı	*	5	2	1	4	7	6	8	3	*
Hemşire	*	1	*	2	*	*	3	4	*	*
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	1	2	5	3	*	*	4	*	*	*
Bulaşıkçı (Stevard)	1	2	3	4	5	6	*	*	*	*

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Tablo 25'te Antalya ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Garson (Servis Elemanı) mesleğinde becerilerdeki ilk öncelik Takım Çalışması ve sonrasında Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme yer almaktadır. Şoför (Yolcu Taşıma) mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında yine Takım Çalışması gelmektedir. Güvenlik Görevlisi (Silahsız) mesleği için Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ilk sırada talep edilmiştir. Plastik Mamuller İmal İşçisi mesleği için ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme talep edilmiştir.

Beden İşçisi (Genel)mesleğinde istenen becerilerde ilk sırayı Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve almaktadır. İkinci sıradaki beceri önceliği ise Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme yer almaktadır.

Tablo 26: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Genel Toplam
Oda Görevlisi-Turizm	Plastik Mamuller İmal İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Kasiyer	Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Şoför (Yolcu Taşıma)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	Plastik Mamuller İmal İşçisi
Masöz	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	Güvenlik Görevlisi
Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)	Alüminyum Doğramacı	Pazarlamacı
Ebe	Garson (Servis Elemanı)	Hemşire
Masaj Uygulayıcısı	Şoför-Yük Taşıma	Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Paketleme İşçisi	Bulaşıkçı (Stevard)

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma, Güvenlik Görevlisi (Silahsız, Plastik Mamuller İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı, Hemşire, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Bulaşıkçı (Stevard) meslekleridir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Oda Görevlisi-Turizm, Kasiyer, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Sekreter, Masöz, Garson (Servis Elemanı), Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci), Ebe, Masaj Uygulayıcısı ve Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri) meslekleridir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan meslekler de Plastik Mamuller İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Şoför (Yolcu Taşıma), Güvenlik Görevlisi, Ahşap Mobilya İmalatçısı,

Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Alüminyum Doğramacı, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma ve Paketleme İşçisi meslekleridir.

Tablo 27: Açık İşlerde Cinsiyete Göre İstenen Beceriler

Beceriler	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	2	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	1	2
İletişim ve İfade Yeteneği	2	4	3	3
Takım Çalışması	4	3	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	6	5	5	5
Yabancı Dil	5	8	6	6
Bilgisayar kullanımı	7	7	8	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	8	9	7	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	9	6	9	9
Proje Tabanlı Çalışma	10	10	10	10

Kaynak: İPA 2016

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir.

Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci öncelik de Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Antalya ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 24: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

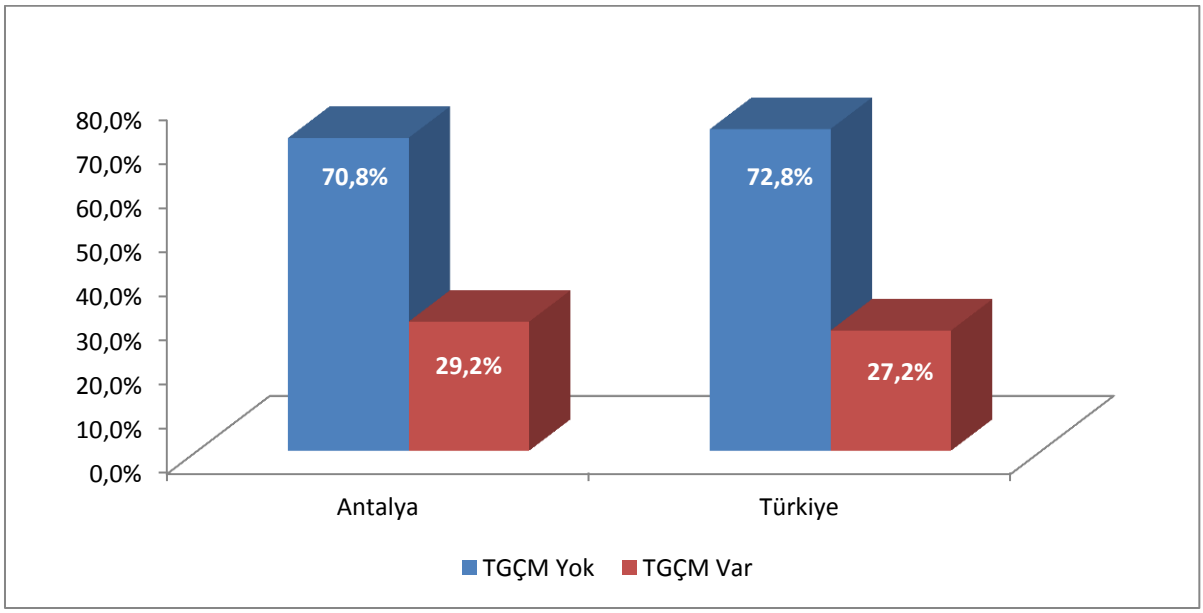

Kaynak: İPA 2016

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20 + istihdamlı 95 bin 620 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 970 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Antalya ilinde ise 20+ istihdamlı 3 bin 138 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 916 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 29,2 ile Antalya ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 25: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

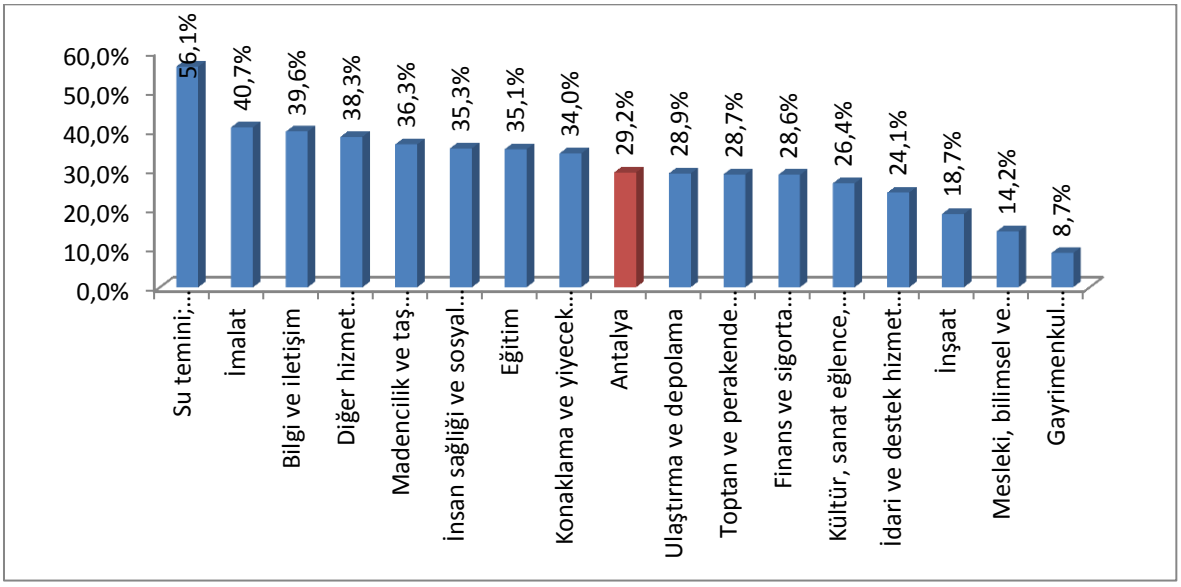

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve sektöründe bulunan işyerlerinin eleman temininde

güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

İnşaat sektörü gibi Antalya ilinde sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çekilen işyeri oranının son sıralarda yer alması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 28: Sektörlere Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.255
İmalat	754
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	626
İnşaat	570
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	407
Ulaştırma ve Depolama	188
Diğer Hizmet Faaliyetleri	121
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	79
Eğitim	79
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	61
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	52
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	49
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	34
Bilgi ve İletişim	17
Gayrimenkul Faaliyetleri	4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3
Genel Toplam	**4.299**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde 4 bin 299 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Antalya ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 61,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Antalya ilinde toplam çalışanların yüzde 59 'u bu sektörlerde çalışmaktadırlar. Araştırma sonuçlarına göre

özellikle İmalat sektörü, Türkiye geneli verilerde de sayısal olarak mevcut istihdamı en fazla olan ve eleman temininde de en çok güçlük çekilen sektör olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 26: Meslek Gruplarına Göre Eleman Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Dağılımı

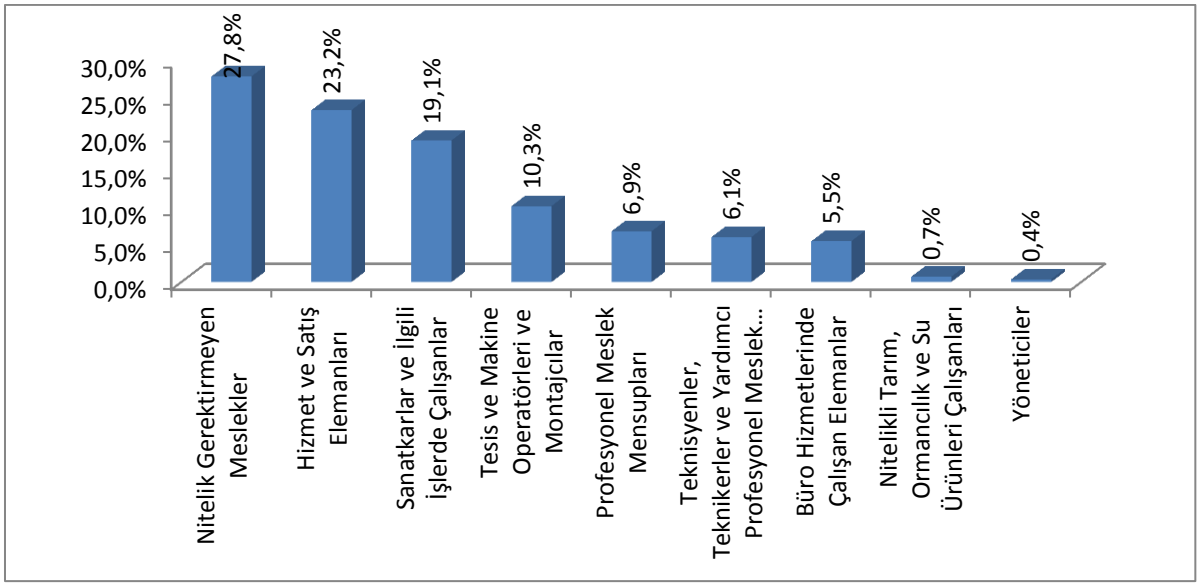

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok bin 194 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde ve Antalya ilinde;20 + istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı en yüksek ikinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Antalya ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu hem ülke geneli hem de Antalya ilinde eleman temininde en az güçlük çekilen meslek gruplarındandır.

Antalya ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 344 kişi ile Garson (Servis Elemanı)mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 305 kişi ile Bulaşıkçı (Stevard), 255 kişi ile Oda Görevlisi-Turizm meslekleri takip etmektedirler.

Tablo 29: En Fazla Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslekler	TGÇM Oranı
Garson (Servis Elemanı)	8,0%
Bulaşıkçı (Stevard)	7,1%
Oda Görevlisi-Turizm	5,9%
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	4,4%
Temizlik Görevlisi	2,1%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	1,9%
Güvenlik Görevlisi	1,9%
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	1,8%
Pazarlamacı	1,8%
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	1,8%

Kaynak: İPA 2016

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Bulaşıkçı (Stevard), Garson (Servis Elemanı, Genel Alan Temizleme, Güvenlik Görevlisi ve Oda Görevlisi-Turizm olmak üzere toplam beş mesleğin yine değişmeyerek ilk onda yer aldıkları görülmektedir. Antalya ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Garson (Servis Elemanı), Bulaşıkçı (Stevard),Oda Görevlisi(Turizm),Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel), Temizlik Görevlisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 27: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

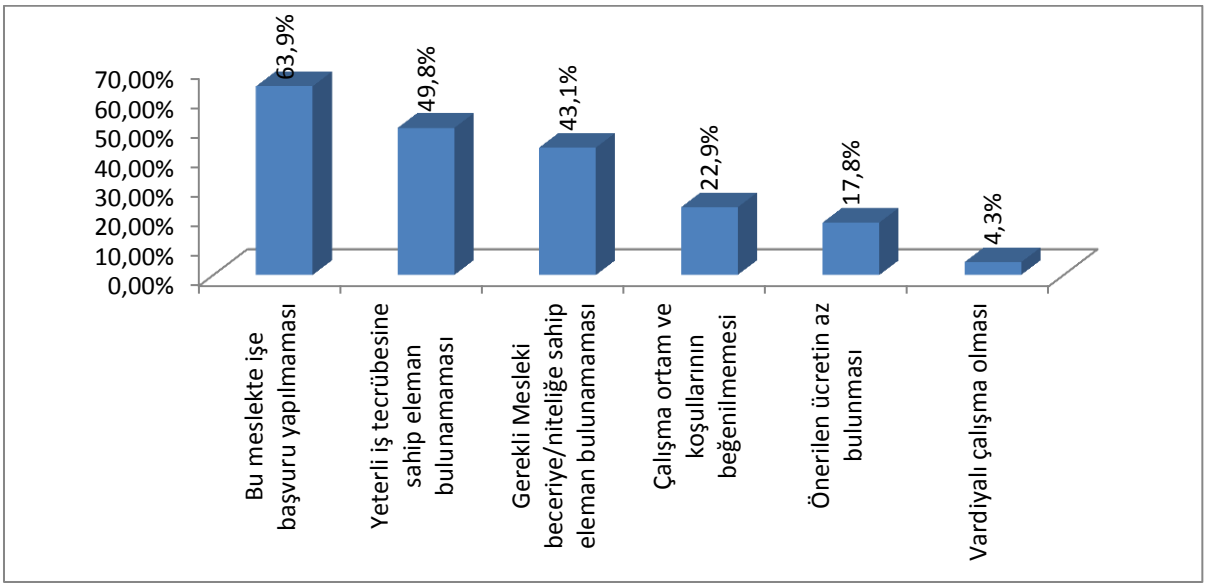

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinin temininde güçlük çekilme nedenleri dağılımında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun birebir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Bu meslekte işe başvuru yapılmaması yer almaktadır. Ardından Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Bu nedenleri ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 28: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

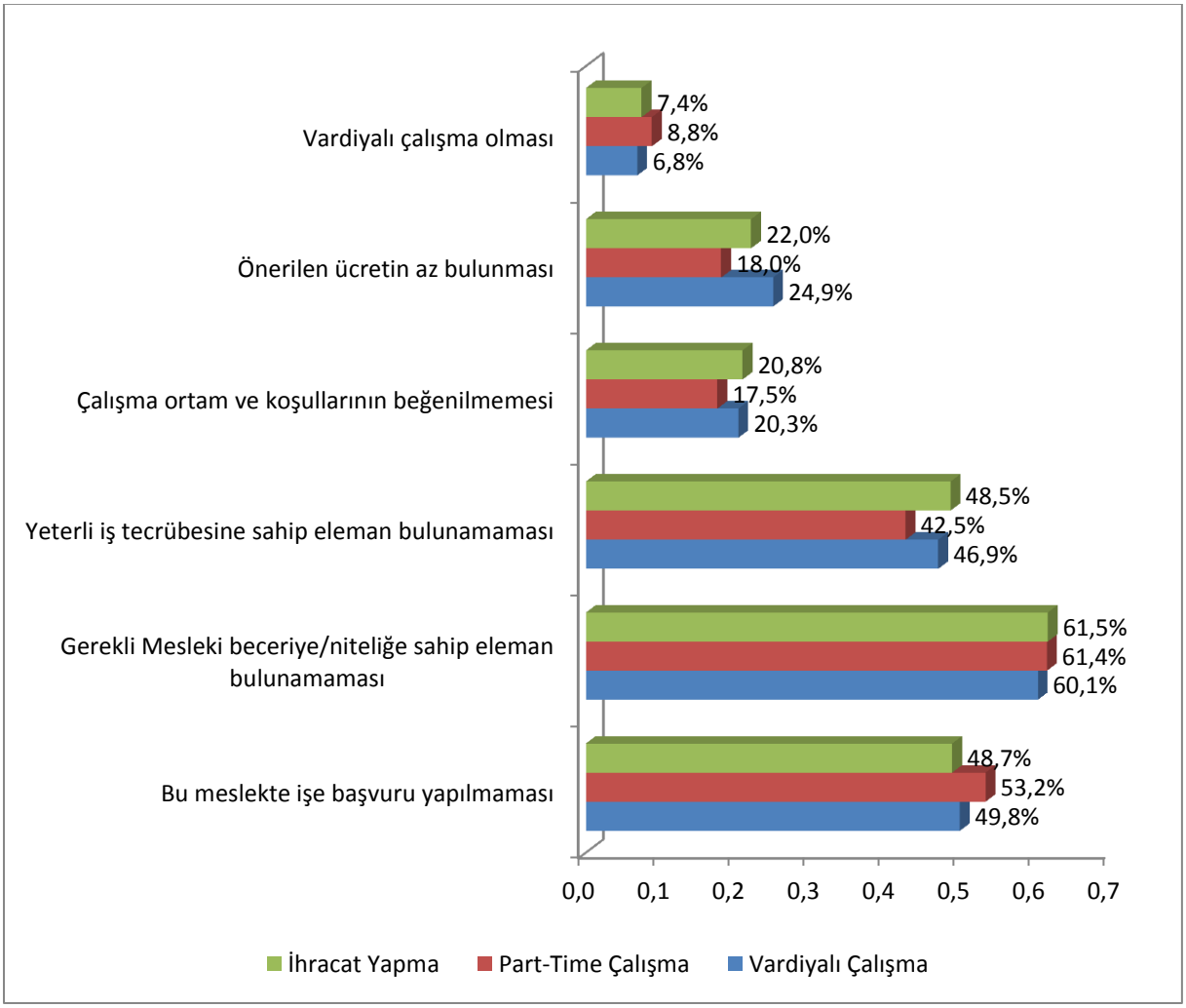

Kaynak: İPA 2016

TGÇM nedenleri sırasıyla; “Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması”, “Bu meslekte işe başvuru yapılmaması”, “Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması”, “Önerilen ücretin az bulunması”, “Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi” ve “Vardiyalı çalışma olması” dır.

Antalya ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa; her üç duruma sahip işyerlerinde de oranları değişmekle beraber, Vardiyalı Çalışma yapan, Part-Time çalışanı olan ve İhracat yapan işyerlerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedenine ilişkin oranının yüzde 60’larda hesaplanması ve ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır.

Tablo 30: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslek Grubu	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	35,4%	82,1%	60,8%	14,4%	31,3%	3,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	31,4%	56,9%	47,2%	17,7%	27,2%	7,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	61,7%	53,3%	38,8%	23,9%	15,7%	4,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	55,3%	77,2%	63,4%	55,3%	22,8%	*
Profesyonel Meslek Mensupları	43,8%	60,7%	54,3%	8,2%	7,3%	*
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	41,2%	81,9%	62,1%	10,8%	24,7%	1,8%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	33,4%	64,8%	40,7%	8,8%	35,1%	*
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	31,9%	64,4%	57,6%	25,6%	28,9%	8,6%
Yöneticiler	35,2%	100,0%	57,4%	*	*	*
Genel Toplam	**63,9%**	**43,1%**	**49,8%**	**22,9%**	**17,8%**	**4,3%**

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekme nedenlerine bakılacak olursa Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni en çok tercih edilen nedenlerdendir. Öyle ki, dokuz meslek grubundan sekiz tanesi için en yüksek oranda söz konusu neden işaretlenmiştir. Bunun yanı sıra Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu için ise eleman

temininde güçlük çekme nedenlerinin Bu meslekte işe başvuru yapılmaması, Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması şeklinde sıralanmıştır.

Antalya ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, Bulaşıkçı (Stevard), Oda Görevlisi-Turizm, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Pazarlamacı meslekleri olmak üzere toplam on meslekten dört tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olduğu görülmektedir. Garson (Servis Elemanı), Temizlik Görevlisi ve Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) mesleklerinde ise en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni gelmektedir.

Tablo 31: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Garson (Servis Elemanı)	24,0%	73,0%	40,6%	10,4%	22,7%	6,1%
Bulaşıkçı (Stevard)	78,1%	45,6%	28,7%	27,5%	21,1%	0,7%
Oda Görevlisi-Turizm	74,2%	70,4%	54,1%	15,5%	19,0%	*
Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel)	72,3%	46,2%	32,5%	19,0%	15,4%	2,3%
Temizlik Görevlisi	28,7%	54,3%	36,9%	30,1%	5,2%	19,4%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	26,7%	87,3%	56,2%	13,3%	25,9%	3,9%
Güvenlik Görevlisi	42,2%	46,1%	45,2%	39,6%	42,6%	53,1%
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	5,5%	4,1%	94,5%	*	100,0%	*
Pazarlamacı	78,3%	20,4%	13,2%	4,3%	73,8%	*
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	28,0%	96,8%	61,7%	*	22,8%	*
Antalya	43,1%	63,9%	49,8%	17,8%	22,9%	4,3%

Kaynak: İPA 2016 * Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Güvenlik Görevlisi (Silahsız) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde ise temininde güçlük çekilmesinin nedenlerinde en yüksek oranlarda Önerilen ücretin az bulunması ve Vardiyalı çalışma olması olarak belirlenmiştir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir. Bu bölümde Antalya ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Tablo 32: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Hayır
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	24,5%	*	43,9%	31,6%
Eğitim	24,0%	3,0%	35,0%	37,9%
İmalat	22,6%	5,2%	39,9%	32,3%
Ulaştırma ve Depolama	17,4%	7,8%	33,8%	41,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	16,4%	4,8%	52,8%	26,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16,2%	1,4%	36,5%	45,9%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıt. ve Motosikletlerin Onarımı	15,5%	4,6%	41,0%	38,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	14,3%	*	42,9%	42,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	14,0%	8,7%	44,2%	33,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	12,8%	10,0%	52,7%	24,5%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	12,5%	*	18,8%	68,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11,2%	7,2%	43,5%	38,2%
İnşaat	10,2%	5,5%	51,2%	33,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6,7%	1,4%	58,6%	33,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5,5%	*	58,2%	36,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	4,3%	8,7%	56,5%	30,4%
Bilgi ve İletişim	*	*	27,1%	72,9%
Genel Toplam	**13,5%**	**4,7%**	**46,6%**	**35,2%**

Kaynak: İPA 2016* Bu hücrelerin değeri sıfırdır.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,7'si istihdamın artacağı yönünde cevap verirken; Antalya ilinde işverenlerin yüzde 13,5 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye geneline Antalya 'da işverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumsuz baktıkları görülmektedir. Öte yandan

istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli yüzde 3,9 iken; Antalya ilinde bu oran yüzde 4,7 olarak öngörülmüştür.

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla; Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Eğitim, İmalat ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde olduğu görülmektedir. Özellikle Eğitim ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörlerindeki mevcut işyerlerinin yaklaşık dörtte birinin istihdamın artacağı yönünde tahminde bulunması, bu sektörlerin önümüz yıl Antalya'da işgücü piyasasında önemli ölçüde dalgalanmalar oluşturabileceğini göstermektedir.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 33: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
İmalat	766	3,6%
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	578	2,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	567	1,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	430	14,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	342	5,6%
Ulaştırma ve Depolama	329	4,1%
İnşaat	305	1,8%
Eğitim	98	1,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	69	1,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	30	1,8%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	25	1,4%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8	3,2%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5	0,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-1	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	-9	-0,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-53	-0,4%
Genel Toplam	**3.488**	**2,0%**

Kaynak: İPA 2016

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2016 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 2,8 artacağı beklenmektedir. Antalya 'da ise bu oran, yüzde 2 olup; ülke genelinin altında seyir göstermektedir.

Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleri dışındaki tüm sektörlerde artış tahmin edilmektedir. Sayısal olarak artışın daha

fazla İmalat sektöründeki artıştan kaynaklanacağı öngörülmektedir. Öyle ki Antalya 'da beklenen bin 3 bin 488 kişilik istihdam artışının beşte biri bu sektörde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

Tablo 34: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	637	4,1%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	499	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	738	2,2%
Hizmet ve Satış Elemanları	913	2,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	239	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	313	1,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	162	0,9%
Yöneticiler	3	0,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	-18	-0,6%
Genel Toplam	**3.488**	**2,0%**

Kaynak: İPA 2016

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimi incelendiğinde; Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerlerinde net istihdam değişimi en yüksek meslek grubu, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olarak tespit edilmiştir. Antalya ilinde de benzer tespitle ilk sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer alırken sayısal olarak en çok artış, sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında beklenmektedir. Bu beş meslek grubunun net istihdam artış beklentisinin toplamı, Antalya ilinde beklenen tüm artışın yüzde 88,9 'unu oluşturmaktadır. Yöneticiler meslek grubu ise net istihdam değişimi ile paralel olarak yüzde 0,1 net istihdam değişimi oranı ile son sırada yer almaktadır.

Tablo 35: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Temizlik Görevlisi	Büro İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	İş Makineleri Operatörü
Şoför (Yolcu Taşıma)	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)
Aşçı	Elektrikçi (Genel)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Akrobat
Oda Görevlisi-Turizm	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Satış Danışmanı	Bahçıvan
Güvenlik Görevlisi	Dans Sanatçısı
Çamaşırhane Görevlisi	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı
Beden İşçisi (Genel)	Futbolcu

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma), Aşçı, Güvenlik Görevlisi (Silahsız),

Oda Görevlisi-Turizm, Satış Danışmanı, Güvenlik Görevlisi, Çamaşırhane Görevlisi ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. Azalış beklenen meslekler ise; Büro İşçisi, İş Makineleri Operatörü, Güvenlik Görevlisi (Silahlı), Elektrikçi (Genel), Akrobat, İnşaat Boyacısı/Boyacı, Bahçıvan, Dans Sanatçısı, Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı ve Futbolcu meslekleridir. Antalya ilinde gelecek dönemde Güvenlik Görevlisi mesleğinde hem İstihdam azalışı hem de istihdam artışı beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Aşçı, Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Oda Görevlisi-Turizm ve Şoför (Yolcu Taşıma) meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Antalya ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra Antalya ilinde istihdam artışı beklenen Satış Danışmanı mesleği ile Şoför- Yük Taşıma meslekleri, Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinde de istihdam artışı beklenen ilk on meslek içerisinde yer almaktadır. Bu minvalde hem Antalya ili için hem de ülke geneli için bu mesleklerde daha fazla istihdam sağlanacağı öngörülmektedir.

Şekil 29: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

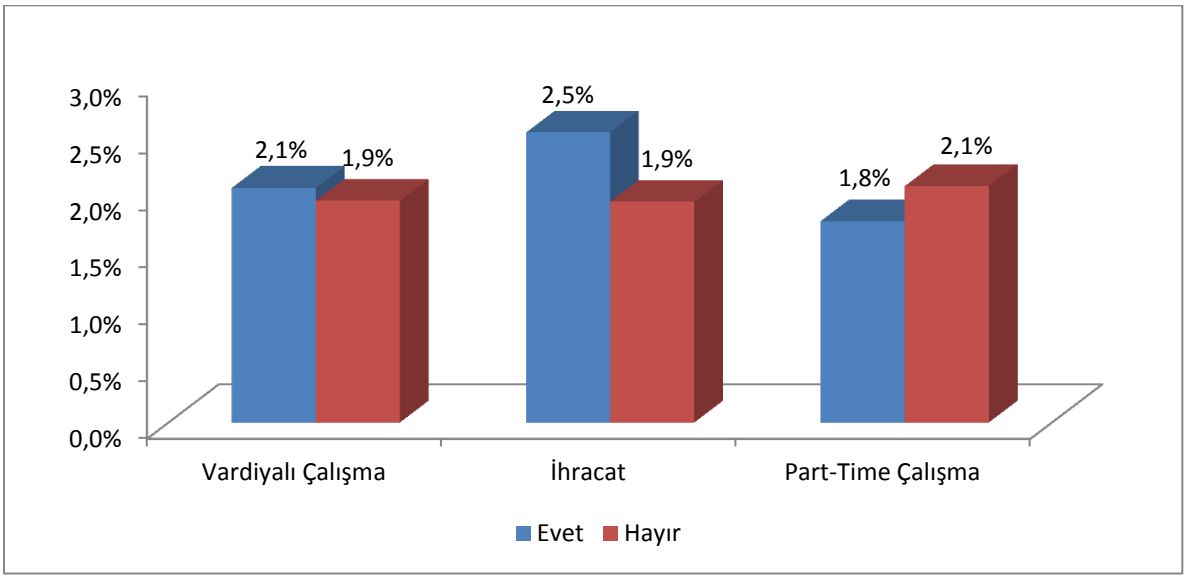

Kaynak: İPA 2016

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında vardiyalı çalışma, part-time çalışma veya ihracat yapma olmak üzere üç özelliğe sahip işverenlerin benzer eğilimler sergilediğini görmekteyiz. Antalya ili için yüzde 2 olan net istihdam değişim oranı, bu üç özelliğe sahip işyerlerinin Part-Time türünde de daha düşük olarak hesaplanmaktadır. Bu da vardiyalı çalışma ve ihracat yapan işverenlerin önümüz dönem, bu üç özelliğe de sahip olmayan işverenlere nazaran daha yüksek istihdam artışı beklediğini göstermektedir.

Türkiye geneli 20 + istihdamlı işyerleri için de geçerli olup ülke geneli yüzde 2,8 net istihdam değişim oranından, bu üç özellikten birine sahip olan işyerlerinin net istihdam değişim oranları, daha düşük olarak hesaplanmıştır.

Şekil 30: İşverenlerin Bir Yıl Sonraki İstihdam Değişim Beklentilerine Göre Beş Yıl Sonraki Beklentileri

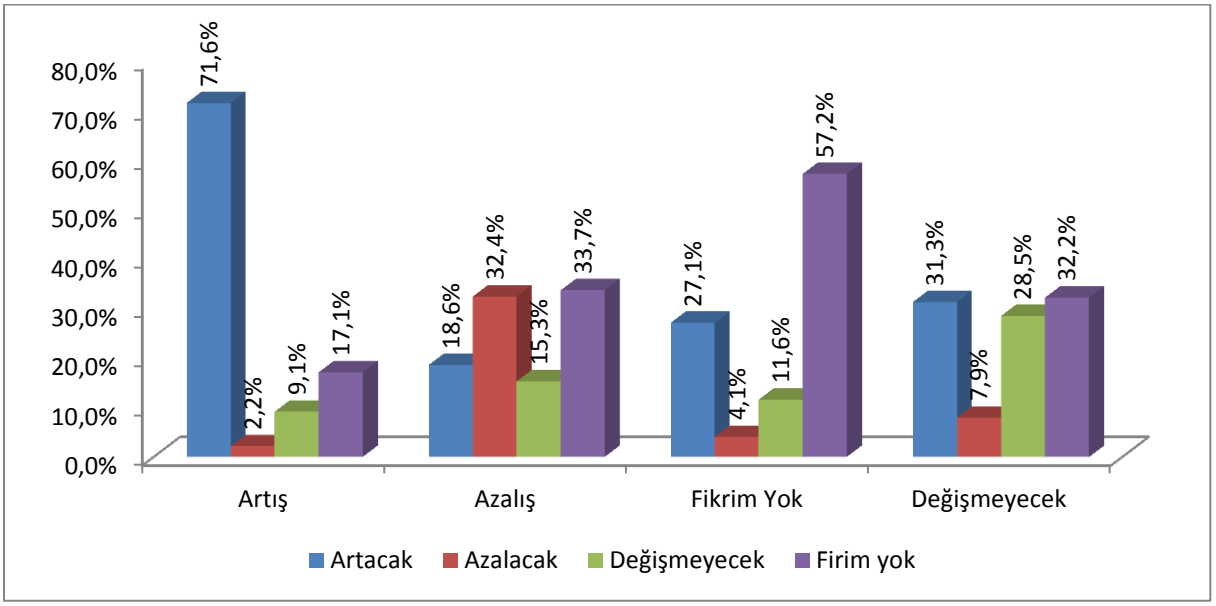

Kaynak: İPA 2016

Antalya ilinde işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentilerine göre beş yıl sonraki istihdam değişim beklentileri incelendiğinde işveren beklentilerinin birbirleriyle örtüştükleri görülmektedir. Bir yıl sonrası için istihdam artışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 13,5'ini oluşturmaktadır. Bir yıl sonra artış bekleyen işverenlerin ise yüzde 71,6 'sının beş yıl sonrası için artış beklediği görülmekte iken; yüzde 2,2'si ise azalış beklediği görülmektedir. Buradan işverenlerin yüzde 2,2'sinin önümüzdeki dönemde istihdam artışı beklerken uzun vadede azalış beklemekte oldukları anlaşılmaktadır.

Bir yıl sonrası için istihdam azalışı bekleyen işverenler toplam işverenlerin yüzde 4,7'sini oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 32,4'ü, beş yıl sonrası için de azalış beklemektedir. Bunun yanı sıra kısa vadede istihdam azalışı bekleyen işverenlerin yüzde 18,6'sı beş yıl sonrası için istihdam artışı beklemektedir.

Önümüzdeki dönemde istihdamın değişmeyeceğini ifade eden işverenler, toplam işverenlerin yüzde 35,2 'sini oluşturmaktadırlar. Bunlardan yüzde 28,5'lik kısmı ise hem kısa vadede hem de beş yıl sonrasında yine istihdamın mevcut durumunu koruyacağını ifade etmişlerdir.

İşverenlerin yüzde 46,6‘lık kısmı ise bir yıl sonrası için istihdam artışı/azalışı hakkında herhangi bir öngörülerinin olmadığını beyan etmişlerdir. Önümüzdeki dönem için öngörüsü olmayanların da yüzde 57,2’si uzun vadede de herhangi bir tahminde bulunamamışlardır.

Bu minvalde araştırma sonuçlarına göre işverenlerin bir yıl sonraki istihdam değişim beklentileri ile beş yıl sonraki beklentileri birbirleriyle tutarlı olup önümüzdeki dönem için işveren hangi beklenti içindeyse beş yıl sonra da aynı eğilimde olduğu anlaşılmaktadır.

SONUÇ

Çalışma koşulları ve ücretin belirlendiği arz ve talebin karşılaşma imkânı bulduğu piyasa, İşgücü Piyasası olarak adlandırılır. İşgücünü arz edenler ile işgücünü talep edenlerin buluştuğu ortam olan işgücü piyasalarının etkin işleyişi için arz ve talep yönünün nitelik ve nicelik anlamında analizlerinin yapılması gereklidir. Ancak işgücü piyasası çok fazla değişkeni bulunan bir ortam olduğundan analizleri de zorlaşmaktadır. Gerek demografik yapı gerekse sosyal ve ekonomik şartlar işgücü piyasasını etkilemektedir.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2016 yılı için Antalya ilinde 8 Nisan – 6 Mayıs 2016 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş ve elde edilen veriler ışığında İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri Antalya İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde **17 sektörde tam sayım** yapılmıştır.

Antalya ilinde 20+ istihdamlı 3 bin 138 işyerinin sektörlere göre incelendiğinde; yüzde 21,2'sinin Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe, ardından yüzde 19,4'ünün Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe ve yüzde 17,4'ünün ise İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir.

Antalya ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam **çalışan sayısı 173 bin 186** olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise çalışanların yüzde 71,3'ü erkeklerden, 28,7'si ise kadınlardan oluşmaktadır. Antalya ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde **ortalama çalışan sayısı 55,2'dir**.

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 14,3'nün açık işi olduğunu belirtmiştir. Antalya ilinde 3 bin 138 İşyerinde toplam **2 bin 582 kişilik açık iş tespit** edilmiştir. Antalya ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 ile Türkiye geneli açık iş oranı ile aynıdır. Antalya ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 22,5 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 22,0 ile İmalat sektörü, üçüncü olarak yüzde 15,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin onarımı sektörü takip etmiştir.

Antalya'da toplam açık işlerin yüzde 6,7'si için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 39,9'dur. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 53,4'tür.

Antalya ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 14,3 olarak gerçekleşmiştir. Antalya'da sektörel temelde en fazla açık iş verme oranı yüzde 22,5 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründeyken, ikinci sırada yüzde 22 ile İmalat sektörü yer alır. Üçüncü sırada yüzde 15,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörü bulunmaktadır.

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubundadır.

Antalya'da açık işleri arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR aracılığıyla yer alırken bunu sırasıyla İnternet-Sosyal Medya, Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb ve Özel İstihdam Büroları takip etmektedir.

Antalya ili genelinde açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi fark etmez, genel lise ve lise altı şeklindedir.

Antalya ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Garson (Servis Elemanı), Şoför (Yolcu Taşıma, Güvenlik Görevlisi (Silahsız, Plastik Mamuller İmal İşçisi, Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Pazarlamacı, Hemşire, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi / Meydancı (Otel) ve Bulaşıkçı (Stevard) meslekleridir.

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Antalya ilindeki işyerlerinin yüzde 33,6'sı eleman bulmakta güçlük çekmektedir Antalya ilinde **4 bin 299 kişinin temininde güçlük çekildiği** tespit edilmiştir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 27,2'dir. Antalya ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir. Eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Antalya ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde

61,3'ünü oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Antalya ilinde toplam çalışanların yüzde 59 'u bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Antalya ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok bin 194 kişi ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunun yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 27,8'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Antalya ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada bu meslekte işe başvuru yapılmaması gelmektedir. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması sonrasında ise Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması daha sonra sırası ile Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi, Önerilen ücretin az bulunması ve Vardiyalı çalışma olması gelmektedir.

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yıl öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Antalya ilinde 2016 Yılı Nisan-Mayıs döneminde çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusu karşılık Antalya ilinde işverenlerin yüzde 13,5 'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Eğitim, İmalat ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Olağan ekonomik koşullar çerçevesinde mevcut durum analizlerinin sağlam temelde derlenip, değerlendirilmesi iktisadi planlamaların mevcut işleyiş üzerinden o günün koşullarına uygun ve geleceği öngörebilir nitelikte yapılabilir. Böylece işgücü piyasasının nabzı tutulurken arz talep arasındaki dengesizliklerin kontrol altında tutulabilirliği artar.

İlimizde insan kaynaklarının geliştirilmesi, işgücü piyasasında arz talep dengesinin kurulması ve böylelikle istihdamın artırılması ve işgücü verimliliklerinin yükseltilmesi ile ekonomik ve sosyal yapıda gelişmenin sağlanması için mevcut durumu ortaya koymak amacıyla hazırlanan bu rapordan elde edilen bilgiler ışığında; 2017 yılı içerisinde yapılması planlanan işgücü yetiştirme programı için İşgücü Eğitim Planı hazırlanacaktır.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

EKLER

EK 1: TANIM VE KAVRAMLAR SÖZLÜĞÜ

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü PiyasasıAraştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 12 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıt.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$Genç\ İşsizlik\ Oranı = \frac{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşsiz}{15-24\ Yaş\ Grubu\ İşgücü\ Arzı\ (İstihdam + İşsiz)}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi içinbelirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı

E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İ}stihdam\ Oranı = \frac{Toplam\ \text{İ}stihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İş}g\text{ücü} = \text{İ}stihdam\ Edilenler + \text{İş}sizler$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 8 Nisan-6 Mayıs tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2014 yılı kayıtlarıdır.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Katılım\ Oranı = \frac{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı\ (\ \text{İ}stihdam + \text{İş}siz)}{Kurumasal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunubelirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İş}g\text{ücü}ne\ Dahil\ Olmayan\ N\text{ü}fus\ Oranı = \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus - \text{İş}g\text{ücü}}{Kurumsal\ Olmayan\ N\text{ü}fus} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İş}sizlik\ Oranı = \frac{\text{İş}siz}{\text{İş}g\text{ücü}\ Arzı(\text{İ}stihdam + \text{İş}siz)} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı istihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$Kayıtdışı\ İstihdam\ Oranı = \frac{Kayıtdışı\ İstihdam}{Toplam\ İstihdam} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü,

öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

$$\boldsymbol{Ya\text{ş}\ Ba\text{ğ}ml\text{ı}l\text{ı}k\ Oran\text{ı}} = \frac{0 - 14\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus + 65\ Ya\text{ş}\ ve\ \text{ü}st\text{ü}\ N\text{ü}fus}{15 - 64\ Ya\text{ş}\ N\text{ü}fus} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işineek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksikİstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğerişinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

EK 2: 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR 2016 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2016 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.536 TL (üçbinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

Işyerinin Yasal Unvanı :.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....

MAHALLE :.....

CADDE/SOKAK :.....

İÇ/DIŞ KAPI NO :.....

TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı: ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐

(..... Yılından bu yana)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐

Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐ Mesleki Eğitim Kursu ☐

Kısa Çalışma Ödeneği ☐ Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz ☐ ⇨ 9.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Fark etmez	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli meslekî/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Özel İstihdam Büroları			Açık Işiniz Için Ne Kadar Süredir Eleman Arıyorsunuz? 1. 0-30 Gün 2. 31-89 Gün 3. 90+ Gün
				1	2	3	1	2	3	

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

**Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

5

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2017 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	10. soruya geçiniz.

9.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

10)30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐ ⇨	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐ ⇨	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2017 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ ➡ **12.Soruya Geçiniz.**

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek Işaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

12) 5 yıl sonra işyerinizde çalışan sayısının ne yönde olmasını bekliyorsunuz?

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

13) 5 yıl sonra içinde bulunduğunuz sektörün durumunun nasıl olacağını bekliyorsunuz?

Daha iyi olacak ☐ Daha kötü olacak ☐ Değişmeyecek ☐ Fikrim Yok ☐

14) 5 yıl içerisinde sektörünüzü değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

Evet, düşünürüm ☐ Hayır, düşünmem ☐

15) İşbaşı Eğitim Programlarından yararlanma süresinin 6 aydan 12 aya çıkarılmasının istihdama etkisinin nasıl olacağını düşünüyorsunuz.

Artacak ☐ Azalacak ☐ Değişmeyecek ☐

16) Doğum sonrası Yarı Zamanlı Çalışmanın kadın istihdamını ne yönde etkileyeceğini belirtiniz.

Kadın istihdamını Arttıracak ☐ Kadın İstihdamını Azaltacak ☐ Değişmeyecek ☐

2016 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri:

8

EK 3: İL DÜZEYİNDE ZİYARET EDİLEN İŞYERİ SAYILARI

İller	Toplam ziyaret sayısı	Cevaplı işyeri sayısı	Cevapsız işyeri sayısı
ADANA	2.123	1.783	340
ADIYAMAN	349	303	46
AFYONKARAHİSAR	630	566	64
AĞRI	192	149	43
AKSARAY	326	304	22
AMASYA	257	229	28
ANKARA	6.765	4.502	2.263
ANTALYA	**3.565**	**2.678**	**887**
ARDAHAN*	88	67	21
ARTVİN	120	108	12
AYDIN	960	820	140
BALIKESİR	1.070	880	190
BARTIN	221	198	23
BATMAN	498	419	79
BAYBURT*	98	95	3
BİLECİK	222	193	29
BİNGÖL	244	165	79
BİTLİS	193	158	35
BOLU	274	249	25
BURDUR	225	206	19
BURSA	4.579	3.631	948
ÇANAKKALE	375	337	38
ÇANKIRI	115	108	7
ÇORUM	444	396	48
DENİZLİ	1.527	1.320	207
DİYARBAKIR	1.267	1.009	258
DÜZCE	442	385	57
EDİRNE	288	251	37
ELAZIĞ	544	472	72
ERZİNCAN	149	134	15
ERZURUM	473	394	79
ESKİŞEHİR	489	423	66
GAZİANTEP	1.799	1.530	269
GİRESUN	311	274	37
GÜMÜŞHANE*	123	110	13
HAKKÂRİ*	130	69	61
HATAY	1.109	948	161
IĞDIR	104	93	11
ISPARTA	307	276	31
İSTANBUL	7.670	5.465	2.205
İZMİR	5.760	4.480	1.280

İller	Toplam ziyaret sayısı	Cevaplı işyeri sayısı	Cevapsız işyeri sayısı
KAHRAMANMARAŞ	845	689	156
KARABÜK	263	232	31
KARAMAN	211	191	20
KARS*	188	158	30
KASTAMONU	313	250	63
KAYSERİ	1.690	1.518	172
KIRIKKALE	204	178	26
KIRKLARELİ	311	261	50
KIRŞEHİR	154	135	19
KİLİS*	135	116	19
KOCAELİ	3.160	2.580	580
KONYA	2.174	1.944	230
KÜTAHYA	473	394	79
MALATYA	639	520	119
MANİSA	1.173	1.026	147
MARDİN	581	396	185
MERSİN	1.924	1.629	295
MUĞLA	1.046	848	198
MUŞ	193	156	37
NEVŞEHİR	340	271	69
NİĞDE	241	213	28
ORDU	537	460	77
OSMANİYE	411	349	62
RİZE	308	268	40
SAKARYA	949	786	163
SAMSUN	1.054	888	166
SİİRT	166	146	20
SİNOP	143	128	15
SİVAS	513	451	62
ŞANLIURFA	1.191	880	311
TEKİRDAĞ	1.455	1.203	252
TOKAT	372	320	52
TRABZON	1.058	906	152
TUNCELİ*	125	94	31
UŞAK	438	380	58
VAN	549	430	119
YALOVA	318	283	35
YOZGAT	224	185	39
ZONGULDAK	457	387	70
Genel Toplam	72.951	58.426	14.525

20+ istihdamlı işyerleri*:10+ istihdamlı işyerleri

EK 4: ÖRNEKLEME YAPILAN İŞYERİ SAYILARI

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
ADANA	296	80	2.123	2.499
ADIYAMAN	25	19	349	393
AFYONKARAHİSAR	69	23	630	722
AĞRI	13	6	192	211
AKSARAY	44	10	326	380
AMASYA	33	8	257	298
ANKARA	976	446	6.765	8.187
ANTALYA	526	193	3.565	4.284
ARDAHAN	5	66	22	93
ARTVİN	20	3	120	143
AYDIN	154	36	960	1.150
BALIKESİR	174	58	1.070	1.302
BARTIN	18	9	221	248
BATMAN	20	21	498	539
BAYBURT	11	62	36	109
BİLECİK	26	9	222	257
BİNGÖL	14	15	244	273
BİTLİS	14	12	193	219
BOLU	44	13	274	331
BURDUR	34	10	225	269
BURSA	468	164	4.579	5.211
ÇANAKKALE	84	26	375	485
ÇANKIRI	20	5	115	140
ÇORUM	60	26	444	530
DENİZLİ	157	52	1.527	1.736
DİYARBAKIR	67	48	1.267	1.382
DÜZCE	51	19	442	512
EDİRNE	47	17	288	352
ELAZIĞ	48	31	544	623
ERZİNCAN	25	12	149	186
ERZURUM	53	24	473	550
ESKİŞEHİR	100	24	489	613
GAZİANTEP	231	71	1.799	2.101
GİRESUN	33	18	311	362
GÜMÜŞHANE	13	58	65	136
HAKKÂRİ	5	62	68	135
HATAY	145	42	1.109	1.296
IĞDIR	13	3	104	120
ISPARTA	44	15	307	366
İSTANBUL	3.655	1.289	7.670	12.614
İZMİR	791	241	5.760	6.792
KAHRAMANMARAŞ	77	46	845	968

İl Adı	2_9	10_19	20+	Genel Toplam
KARABÜK	28	6	263	297
KARAMAN	27	10	211	248
KARS	13	106	82	201
KASTAMONU	38	20	313	371
KAYSERİ	177	53	1.690	1.920
KIRIKKALE	28	8	204	240
KIRKLARELİ	45	16	311	372
KIRŞEHİR	16	10	154	180
KİLİS	6	62	73	141
KOCAELİ	252	100	3.160	3.512
KONYA	261	69	2.174	2.504
KÜTAHYA	56	16	473	545
MALATYA	64	26	639	729
MANİSA	195	42	1.173	1.410
MARDİN	19	25	581	625
MERSİN	187	66	1.924	2.177
MUĞLA	218	69	1.046	1.333
MUŞ	13	11	193	217
NEVŞEHİR	38	13	340	391
NİĞDE	46	13	241	300
ORDU	75	28	537	640
OSMANİYE	36	14	411	461
RİZE	28	19	308	355
SAKARYA	133	36	949	1.118
SAMSUN	147	35	1.054	1.236
SİİRT	8	12	166	186
SİNOP	29	5	143	177
SİVAS	62	26	513	601
ŞANLIURFA	86	75	1.191	1.352
ŞIRNAK	5	25	293	323
TEKİRDAĞ	139	46	1.455	1.640
TOKAT	44	20	372	436
TRABZON	91	50	1.058	1.199
TUNCELİ	6	77	48	131
UŞAK	41	20	438	499
VAN	43	23	549	615
YALOVA	33	10	318	361
YOZGAT	36	13	224	273
ZONGULDAK	59	17	457	533
Genel Toplam	**11.531**	**4.684**	**72.751**	**88.966**